

304258

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

చెన్న పట్టణము 1918 సం. డిసెంబరు నెల 14 వ తేది శనివారము

No. 210

సంపుటము. 21

కాళియు క్రి నాను పం వత్సర మార్గ శిర మా స శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

సంచిక ౨౦౦

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

ఆంద్రమైన 1919 క్యాలండరు

సవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, ముండుగా చీట్లు పంపివారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనటం యుక్తము.

తామరలైలము

పండ్లపాడి

మోహినిలైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-8-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడదు

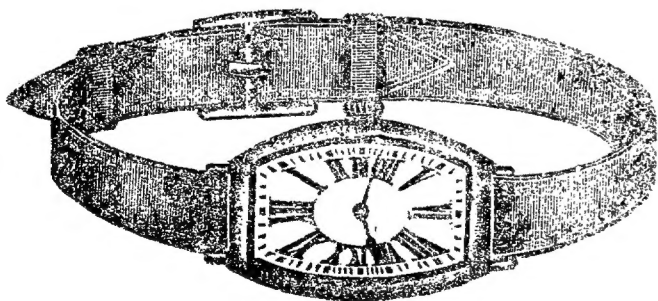
దగ్గు, నైత్యము, పడిశెము, రొమ్ముపడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కనిడబ్బీతో పె రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు చేయ.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రేరోడ్డు, బొంబాయి.
6, లంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

మనమైన తేడాలేక పని
చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ
స్థలమందు యుంచినను సరిలయిన
గంటలను తెలుపును. భూసైన్య
ములకును, నావికాదళమునకు,

(1049)

వ్యాయామక్రీడాకారులకును అనుకూలించును.

గడియారములు పెక్కు రకములు మా వద్ద గలవు. నమృతమైనవి. చాల స్వల్పధరలు.
సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ
చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున
కుపయోగించు గడియారములు కలవు.

అందరివద్దను దొరకగలవు.

విజయం: జి. ఇ. సంపత్ శెట్టి అండుకో, ఎన్. ప్లనేడు, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు కుతారము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్తిము తేరు. పిడికారీ
మున్నగు కఠినవికట్ల పనిలేదు. దువ్వ
మైన మా మలయచందనము ఎలావు
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు నిధముల
పెగోగమును మూడుపూటలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్శసి, రాజమండ్రి.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుమానముల సనేకములను గడించి
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు
అమృత వలి

అత్యుత్తమైన నవల. సరసము లొనకనుచుండును.
పె 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము

అవతారపురుషు డగు నీతనిచక్ర మిక్కిలి మనోహర
ముగ రచింపబడినది చక్కనితైలము. పొది అచ్చు పె 0-8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలనము,

1154

లింబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

AWARDED

GOLD MEDAL

490

IN THE

BARODA EXHIBITION

For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO

THE WORLD-RENOWNED

OTTO PARASTAN (REED).

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.

2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra.

Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ నగరది, యోగ
ద్యుష్టి, నాస్ట్రాఫునము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర
కాస్త్రులు, భూత వైద్యము, యోగములు, అమెరికావారి చీట్లు
పేక తమాషాలు, విచిత్రనివేదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక
మనమ్యుని నూయించునట్లు, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట,
జీనముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తిలకాయచే మాట
లాడించుట, భూమిపై గజముయొత్తున గాలిలో మనమ్యుని
నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము
లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్తమముగా మేజిక్
చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. పిసి పె 4 రూ॥ ౦౦
పి. ఆర్. జనార్దనం వాయుడు, బంగళా. (గుంటూరుజిల్లా)

ఫౌంటెన్ పేనాలు. 1386

ఫౌక్ బర్డు రూ. 8-12-0, హాటర్ మాస్క్ 7-8-0, స్పాన్ 7-0-0,
అల్ట్రా ఫైన్ 2-12-0, ఆన్ సోనియా బి టైమ్ పిన్ 4-8-0,
అలారిం టైమ్ పిన్ 7-8-0, తిర్నస్వామ్మ 1 పింటు 8-0-0.

R. K. Nathan & Co.,

Fountain pen specialists, Triplicane, Madras.

అమృతార్ణవ అవశేషము.

ఈ అమృతము రక్తమిచ్చునట్టి పీర్లును మోచిం
ది అలమము కలిగించి యుద్ధకేతునటు చేసి చేతి కాల్చి
నిండుల పోగొట్టును. పెట్టెను చట్టచేసి కఠినమనకు
య్యను కలిగించును. తీర్మతలు, శేరులు, తలనొప్పి,
రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తగ్గుక నివారించును.
(219) ఖర్చుపాను డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.
ప్రెజ్డెంట్ ట్రై మోడెలింగ్ కోర్ శోపిండ్రి,
అలంకరిత బొంబాయి, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

సంధిసమావేశము.

గ్రేటుబ్రిటను విప్లవ కథర్మము.

గ్రేటుబ్రిటన్ లోని సమాజముగ డొమినియనులకుపోవును. తూర్పు జర్మను ఆఫ్రికానును పడమటి జర్మను ఆఫ్రికా యును ఎవరు వశ పరుచుకొనెదరు? ఆసియా మైనరులో నున్న అన్ని జాతులవారును తురుక్కులకు బానిసలై యున్నారు. నేటికి వారికిని ముక్తి కలిగినది. ఇంత త్వరలో త్రొత్త ప్రభుత్వముగాని దేశీయ ప్రభుత్వము గాని ఏర్పడునుట తోచదు. ఎవరు నీటిని పాలించెను? పౌరశక్తి మంతయు అల్లకల్లోలముగ కున్నది. తన్నుదా! కా సామంతులకును సాదా శక్తిలేదు. కాంతిని నెలకొల్పటముగాని పరిస్థితులను సక్రమ పద్ధతులతో నుండుటగాని సామర్థ్యము లేదు. సామ్రాజ్యములకు బ్రిటిషు దేశము ప్రధానముగ నుండుట చే విచ్ఛేదించితి అందఁకంటెను ఈ విషయముల క్రియము గ్రేటుబ్రిటనుకు ఎక్కువ అసక్తిలేదు. సంధిసమావేశమున గ్రేటుబ్రిటను ఎట్లు ప్రగర్తించునో చూడవలసి యున్నది. ప్రస్తుత సంగతులను ఎత్తివేసికొనిపోయితిమి అని పోషించి నదో అటులనే గ్రేటుబ్రిటను సంధిసమావేశమున ప్రగర్తించ వలయును. ఈ దేశములను గురించి నాకేమియు రాష్ట్రాధికారు లు వాదనలేదని గ్రేటుబ్రిటనుకు ముకుతమము. ఆ పరిపాలన మును నూడ తనకనవలయు లేదని ప్రకటించవచ్చును. కాని ధ్వంసము జేయబడిన రాష్ట్రములు గ్రేటుబ్రిటనుకు దగ్గరలో నుండుటచే సక్రమ విధానమున నుంచి దొరతనము ప్రవేశ పెట్టకండగ అలక్ష్యముగ నుండుటకు నీటులేదు. ఈ రెండిని పరిహరించి ఈ రాష్ట్రములకు విశేషములబాధ యుండకాల దని అభిమతి వ్యక్తమో గ్రేటుబ్రిటను చల్లఁ మాన్పించ వచ్చును. ప్రపంచముతోబాటు గ్రేటుబ్రిటనునూడ నిశ్చింతతో నుండవచ్చును. ఈ రాష్ట్రములలో కొన్నిటిని గ్రేటు బ్రిటను వశపరుచుకొని పరిపాలించవలయును. సంధిసమావేశ మువారు గ్రేటుబ్రిటనుకు బలత్కారము జేయుటతధ్యము. ఇందులో మాఖ్యముగ బలకర మగు దేశీయ ప్రభుత్వము మెసపొటేమియాలో ప్రవేశపెట్టబడువరకు గ్రేటు బ్రిటను వారు మెసపొటేమియాను పరిపాలించవలయును. ఇందు మెస పొటేమియాలో దేశీయప్రభుత్వమునకు వలయు సాధనములే లేవు. దేశీయప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టు బాధ్యతను మితిగిలుం డలి బలత్కారముచేసే గ్రేటుబ్రిటనునూడ వహించవలసి యున్నది. దేశీయ ప్రభుత్వమును నెలకొల్పినవిధమ తన బాధ్యతను వదలుకొనవచ్చును. ఒకకోజు గూడ గ్రేటుబ్రిటను వారు బాధ్యతను వహించ నవసరములేదు. పౌరశక్తిములో మార్పును ఎంతమాత్రము గ్రేటుబ్రిటను ఎట్టి బాధ్యతను వహించుట కంగీకరింపరాదు. పౌరశక్తిలే ఈ బాధ్యతనంతను వహింపవలయును. వారే తమ విముక్తిని అరయవలయును. ఆ గాఢాన గారు నడిపివెట్టుల చివరకు ఈదేశములు ఇండియా సామ్రాజ్యమున చేర్చబడవలయును. ఆ దినము ఎన్నడు వచ్చు నా యని మనము ఎదురుజూడ నవసరము లేదు. ఇప్పుడున్న సామ్రాజ్యమును విస్తరింప జేసికొనుటకే గ్రేటుబ్రిటనుకు చాల పని యున్నది. ఇంకను సామ్రాజ్యము విజృంభించవలెనని గ్రేటుబ్రిటను గోరినవో అనవసరమును ప్రయాస కష్టము తప్పకజేయవలెను. దేశాశ్వేషులతోనూహముల అంగ్లయువకు లకు ప్రస్తుతిమందున్న అంగ్ల సామ్రాజ్యమున ఎన్నియో అవ కాశములు గలవు. ముఖ్యముగ కనడా ఆస్ట్రేలి యాదేశములయందు వీరు స్థిరముగ కాపుర ముండవచ్చును. అచ్చట ప్రజలతోబాటు వీరుగూడ జీవవచ్చును. ఆస్వత్వము లనే వీరును బడయువచ్చును. విరాటలో ఎడారులును, పెరి పియా మెట్టభూములును వీరు కుపకరించును. దేశాధికారులు వాంఛన మనము విడనాడవలయును. సంధి సమావేశమున విలన్లుగాని హితోపదేశముచే రాజ్యాక్రమణ వలయునను తమ అభిప్రాయములను మార్చుకొన్నవో లాభకరముగ నుండ గలరు. (మైక్సు ఆఫ్ ఇండియా).

పడమటి పంగరాష్ట్రపు జిల్లాలలో ఇకొల్లయంజాజ్య రమా ఇంకను అతిదారుణముగ నున్నది. ఘోటిసాల, మిడ్చు పూరు, జంకూరాజిల్లాలలో గ్రామములు జ్వరముచేత తుడు చుకొని పోయినవి. కొన్ని గ్రామములయందు స్వర్ణులను దహనము జేయుటగూడ మనుష్యులులేరు. నీలైగుడులో ప్రజలు ఈగలవలె చనిపోవుచున్నారు. మాంజాము, ఆచుట్టుపక్కల మహమ్మదీయులు హిందువులకంటె ఎక్కువగ చనిపోవుచు న్నారు. కొన్ని లోకలు డిప్రెస్సెస్సువారు వైద్యులను ఏర్పరచిరి. వైద్యసాయమును కలుగజేయుచున్నారు. వీరు గ్రామ ములను తిరిగిచేయుచున్నారు. బొంబాయి కాకాపూరులతో పోల్చితే కలకత్తాలో 85,45 మాత్రమే చనిపోవుచున్నారు.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO. Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countless numbers of gratified cured patients. Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man. Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on

from descriptive literature regarding this marvelous cure, especially mentioning the Andhra Patrika to the [669] Erectruss (A. P. DEPT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(విజృంభణ కావడినది.) **ఆటో డిల్ బహర్.** (విజృంభణ కావడినది.)

ఇన్నటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు మహానగరని. అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకడో నిద్రను చేయబడిన శేవల పున్నసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినవో, మనోగ్ధమును మహాన నిన్నలవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

శిన్నలైజా (అర (దాం)	సీసా 1-కి దు 0.8-0
మధ్యరకము లైజా 1-(దాం	" " 0.12-0
పెరొకలైజా 2 "	" " 1.4-0
పెద్దలైజా 4 " లేక 1/2 క్లస్సు "	" " 2.0-0

వి. సి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, 3 బుడ్డుకు 0.14-0 ప్రత్యేకము.

శుభ్రత, పట్టుబడులందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపుటాను దొరకును. ఆ ఆశకమను నకలు గెంట్టు కలవు. కాపున, తాము కొనుగత్తును సీసాలపై ను, కాడ్డుపైను ఆటో డిల్ బహర్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క శుభ్రతనులను పరిశీలించుచో గోరువారి దిగునవాడికి ప్రాసినతో అలాగే మృత్యుగల మహానకాడ్డు ఉచితముగ కుంపుడు.

పోస్టుచేయటము: అంగ్లయంజియన్ డ్రగ్ అండ్ టెక్నికల్ కంపెనీ నెం. 156, బామ్బాయ్ నీటి బీచ్, బొంబాయి.

మహాన దేశీయతము: మహాన యువోత్తమస్థానీ, మోజానూరహిబ్బోద్దౌ, ముజానూ

ఆయుర్వేదప్రచారిణి సంఘము, బందరు:—ఈ పురపు ముఖులలో వేమూరి వేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు, భోగ రాజు పట్టాభి సీతారామయ్య పంతులుగారు, నల్లూరి నూర్య నారాయణరావు పంతులుగారు, చిట్టా నుందర రామయ్య పంతులుగారు మొదలైనవారిందఁగ, ఆయుర్వేదాభివృద్ధికిని, పు జల సహాయమునకును, నేయేపద్ధతుల నవలంబించిన బాగుగ నుండునో విచారించునిమిత్త మీ పురనివాసు లకు ఆయుర్వేదశిఖామణుల నొకవో సమావేశము కాగలందులకు కోరి యుండిరి. వీరికిఁకొప్పి కారము గడచిన సోమవారము సాయం త్రిమి పురమందిరమున వైద్యశిఖామణులలో దావాపు యావ నృందియు సమావేశమైరి. అగ్ని హోత్రం అప్పలాచార్యులవారి యాజమాన్యముక్రింద ఈ సభ దిగ్విజయముగా జరిగినది. ఈ సభయందు జేయబడిన తీర్మానములనుబట్టి యీ పురమందు 'ఆయుర్వేదప్రచారిణి' అనుపేరు నొక సంఘ మేర్పాటు చేయబడెను. సదరుసంఘము తరపున దేశీయ ధర్మవైద్యుల నొకదాని నీ పురమున స్థాపించుట కంగీకరింపబడెను. సదరు సంఘమునకు వడ్డయన్నాటి కులాలరామయ్య, పంతులుగారు కార్యదర్శిగ పనిచేయుట కేర్పాటుచేయబడిరి. ఈ తీర్మాన ములను సభవారు యావనృందియు నేకగీర్వముగా నంగీకరిం చిరి. వైద్యవైద్యుల పోషణనిమిత్తము ఆయుర్వేదాభిమా నులగు వేమూరి వేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు నెలయొక టికి రు 50 లు చొప్పున విరాళ మొనరుటకును దివి సీతారామా చార్యులుగారు ఈ ధర్మవైద్యులయందు రోజున కొకగంట పనిచేయుటకును వాగ్దానములను చేసియుండిరి. ఈప్రకారమే ఆయుర్వేదాభిమాను లీయువ్యుమునకు లోడ్డుకుదురును చనలు గాన్నించుచున్నవి. ఏయేపద్ధతుల ననుసరించి యీ ధర్మవైద్యుల సేర్పాటు చేయవలసియుండునో విచారించు నిమిత్తము మరల నీ సభ కొలది దినములలో సమావేశము కాగలదు.

లోకల్ ఫండువారి కొక విజ్ఞాపన:—ఉయ్యూరు శివారుగండిగుంట గ్రామమునుండి అగ్రామపు మాలగూడె ముకుంద బండరునుండి బెజవాడకు వెళ్లువనలో రోడ్డువరకు ఒకచుట్టిరోడ్డుపోయించి మాకష్టములు కొంతవరకు తొలగించి వారు గాని, సదరురోడ్డుమీద కంకర తేనందులల్ల ధాన్యము వగయిరా భర్తీబర్లురవాదారికి పూటిగోతులుపడి సాధారణ ముగా ప్రక్కననుండే పంటకాల్పులో ఒడుటకూడి తటస్థించి అపాయము గలుగుననుటకు సందేహ మెంతమాత్రము లేదు. కాన వెంటనే అనగా రాబోవు వేసవిలో నయిన సదరురోడ్డు మీద కంకరపోయించి మాకష్టములు పూర్తిగా తొలగించ గలందులకై లోకల్ ఫండువారిని ఇందుమూలముగా ప్రార్థించు చున్నాము.—పురవాసి.

గణపరపువార్త:—11-వ తేది యందయును 9 గంట లకు మా గ్రామమున దక్షిణశ్రేణిని పనిరోజులగుటచే గ్రా మవాసు లెవరును ఇండ్లనుండు సమయము కానపుడు పిల్లలె వరో లేకలుకాల్చుకొనుటకుమంటచేసిరి. తూర్పుగాలి వడిగా విసురుచుండుటచే అందరినెవరు గడ్డితప్పవైబడి అదియంటు కొని దానికి చేరిక గానుండు ప్రాయులు కాలి బహువేగముతో అప్రాంతమంతయు 30 పూరియిల్లు చీపురుపుల్లయైనను తీసికొన భండ అగ్నిహోత్రున కావలయుయ్యెను. అంతలో పాల ములన్న (పజలువచ్చి) గ్రామమంతయు అయవస్థపాలు కా నుండ చల్లార్చిరి. కడుపుమంటతో నన్నయాప్రజలకు రెండు పూటలు ఈ గ్రామకాపురస్తులు దయాద్రావ్యాదయలు నగు సూరంపూడి వెంకటసుబ్బారాయుడు గారును చింతలపాళ్ళ కృష్ణ రాజు గారును 16 తంచములయియ్యము వండించి తినిదాక్ష ధను నివారింపజేసి వారికిగల సత్కార్యోత్సాహమును లోక మనకు మార్గదర్శకత్వమును జూపిరి.

నర్ రవీంద్రనాథతాకురుగారు.

సి. ఎఫ్. ఆస్ట్రానుగారి ఉపన్యాసము.

విన్నవించిన సామంతము రిగంటలకు గోక్షేత్రమున నున్న సి. ఎఫ్. ఆస్ట్రానుగారు నర్ రవీంద్రనాథతాకురుగారిని గూర్చి ఉపన్యసించిరి. భవనమంతయు ప్రేక్షకులతో కిక్కిరియించుచున్నది. వ్యాఖ్యానములకు అద్భుతరహితముగా రధ్యతతో వహించిరి.

అధ్యక్షులు.

ఉపన్యాసకులను సభవానికి తెలియజేయుచు నా రిగంటలవారు దేశమునం దెవరును ఉండ గలిగిన వారు తమ కృషిలకులను భారతీయుల విశ్వాసమును అనురాగమును బడయుగరిగియు నుడిచిరి. రవీంద్రనాథతాకురుగారిని గూర్చి యుపన్యసించుటకు ఆస్ట్రానుగారు మిక్కిలి తగి యున్నారు. వారు బోల్కానునందరి రవీంద్రనాథతాకురుగారి ఆశీర్వాదమునకు కొంతకాల ముండిరి. ఆయన నున కవి పుంగవుడగు తాకురుగారికి చిరపరిచితులు గావున వారిని గూర్చి మిక్కిలి మనోరంజకముగ ఉపన్యసించి మనల నందర నానందపరచెద రని విశ్వసించుచున్నాను.

ఆస్ట్రానుగారు.

పిమ్మట నిట్లుపన్యసించిరి: మనమంత్రమైన గోక్షేత్ర మహాశయని నామమున నిర్మించబడిన యాభవము నందు, పృథ్వీపతలు వైభవముచూచి ఆసించినట్టిదియు, కవిరాజ్యమున కధిపతి యగుచున్నట్టియు మంగిలుకవిపుంగవులందుగాయకులందు నగు రవీంద్రనాథతాకురుగారు గూర్చి స్మరించి ఆశునయెడల మనకుగల గౌరవమును వాత్సల్యమును ప్రకటించుటకై నేడీనట నునకు సమావేశమయితిమి. నేను ఆయనను గూర్చి ఉపన్యసించుటకు పూర్వము వంగకవిత్వ పుస్తకమును గూర్చి మొట్టమొదట కొంచెముగా మీకు బోధించుటవలననగును. పశ్చిమతేజులకుండి వచ్చిన అంగ్లేయ నాగరకతయే మొట్టమొదట భారతదేశమున నిద్రనుండి మేల్కొలిపెను. భారతీయులు మేల్కొని వారి పొలిచిన సంస్కృత గ్రంథములను, నాగరకతను ఆశయములను పునర్జీవించ జేసిరి. ఈకడపటి పుస్తకమునకు వంగదేశసాహిత్యమునకును కవిత్వరచనాకాళ్యమునకును జనని మొసగి రవీంద్రనాథ తాకురుగారికి మహాభావుల నుద్భవించజేసెను. వంగమొదల కతాబ్రహ్మచారియనందు అంగ్లేయభాషను ప్రోత్సహించి యభివృద్ధి గావించుటయనగా గూడగా మనసుమనస్వ వంగదేశము నాంగ్లేయపరమయందెను. ఆ సమయమున మెకాలేగారు ప్రోత్సహించిన సంస్కృతసాహిత్యములను వంగదేశ సాహిత్యములను నిరుపయోగ మయిన వని దూషించి వానియెడల తిరస్కార భావమును చూపించుచు అంగ్లేయభాషను ప్రోత్సహించుచు నున్నది. ఇది భావములు మిక్కిలి సుకుమారముగా చూపుచున్నది వారు నూనించిన భావము కాలమునకు తగియున్నది. ఏలయున అప్పటికికను దేశీయవిద్యలు మేలుకొనలేదు. కాబట్టి వానికి మేలుకొలుపు బయటి నుండి రావలసివచ్చెను. అంగ్లేయులు న కాలము నవచ్చి మేల్కొనిరి. ఈ సమయమున వంగదేశముకూడ మేలుకొనెను. ఆ కాలమునందు ప్రపంచమందలి మహాపురుషులలో నొకరగు రాజా రామమోహనరాయ జీవించియుండెను. ఆతడు మెకాలేగారి మిక్కిలి సామర్థ్యము గలవాడు. ఆతడు మెకాలేగారి అంగ్లేయభాషాద్యయజ్ఞుల కెక్కుడు సహాయము గావించినను ఆతని జీవితములోయు నింతకుపై ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమును దివ్యయందుండెడి విద్యావిద్యను వంగియుల నందరకు తమ పూర్వపు టున్నతదేశము తమ పూర్వపు భాషాపాండిత్యముయొక్క గొప్పతనమును జ్ఞాపకపరచుకొనడని ఆతడు వారిని పురస్కరించెను. ఆతడు వంగదేశమాతృభాషను దూషించక దానిని పూర్వమైన సౌందర్యోపయోగము లోనికి గొనివచ్చెను. వంగదేశపుపరివరకాలమునందు నివసించిన జాతిలో రవీంద్రనాథ తాకురుగారి తండ్రి గౌరమున జేపే ప్రసాద తాకురుగారు మరయొక మహాపురుషులు. రాజరామ మోహనరాయ గారిని వంగదేశమునందు బాగుగ నాటబడిన సాహిత్యోత్సాహముయొక్క సేనను బోల్చుచో దేవేంద్రనాథ తాకురుగారు ఆ పురుషులయొక్క గొప్పతనమును పోల్చుచున్నాను. ఆ పురుషుల రవీంద్రు డామహావ్యక్తముయొక్క ఫలపుష్పములకు పోల్చబడినచో అత్యుద్ధి శోభించును. దేవేంద్రనాథతాకురుగారు తనయొక్క సాహిత్యసృజనతో తాను జీవించిన కాలమునకంత యు కంటెయు వెలిగి జేతమునంతకు తనకంటెచే ప్రజ్వలించ జేసెను.ఆతని గుణగణములను యోగ్యతను మహర్షి యను

విరుదాతని కొనగబడెను. దేశ మంతయు అంగ్లేయులు స్వాధీన పరచుకొనుచు అంగ్లాచారములు దేశమునం దపరిమితముగ ప్రబలుచున్నను దేవేంద్రనాథ తాకురుగారు తనయొక్క ఉత్సాహమున మతాభిమానము వలనను నీతిబలమువలనను పూర్వపుటాచారములకే గట్టి గ నంటిపట్టుకొని నవీనాచారములకు లొంగలేదు. వందొమ్మిదవ శతాబ్ద మధ్యకాలము నాటికి శతాబ్ద ప్రారంభమునందు ప్రారంభమయిన మహాద్యమనువలన వంగదేశ సాహిత్యచరిత్రయందు నొక నూతన ప్రకరణము ప్రారంభమయినది. ఆ కాలమునాటి కవిత్వములందరకు అంగ్లేయభాష నభ్యసించిరి. టోరీడల్లు మైకేలు మొదలైన వారందరును అంగ్లేయుల గొప్పగొప్ప గ్రంథములను రచించి వన్నెకెక్కిరి. పిమ్మట బుకించంద్ర ఛటర్జీగారు, నర్ వాల్మీకి సాగటుగారి వేదర్థి నవలలవలె, నవలలను రచించ మొదలిడి వంగదేశసాహిత్యచరిత్రమున కనేకమగుగుణము గొప్పతనమును చేకూర్చెను. ఈ విధముగ వంగసాహిత్య చరిత్రకు విశ్వగృహవంతయై అభివృద్ధి జొరచుచు కాలము వచ్చుచుండ జీవించి యున్న కవులందరికంటె గొప్పవాడైన రవీంద్రనాథ తాకురుగారు విభిన్న భారతీయభాషములను ప్రకరముగ నెరవేర్చు గలిగెను. ఆయనకుగరించి వాటి నామిత్రులొకరు తాను కండ్లారగాంచినదిట్లు వదించెను. నవలారవ వా కాల్యమునందు పేర్వదినిన బుకించంద్రుని ఆయనమిత్రులు కొంతమంది గౌరవించి వారి పుష్పమాలలంకృతులకు గావించిరి అప్పు డాతడు ఆ పుష్పమాలలకు తన మెడనుండి తీసివైచి తనప్రక్కను కూర్చుండి యుండిన ఒకవాయిని మెడను దుంచెనట. అటాబడే కవిసార్వభౌముడగు రవీంద్రనాథతాకురు. బుకించంద్రుడు కృష్ణాభ్యుదయించు గావించిన యాకృత్యము ఆతని దారమైనట్టిదియు న్యాయమైనట్టిదియు నని కవి ప్రపంచము దుతటను గుర్తించబడుచున్నది. అప్పటినుండియు రవీంద్రుడు ఎట్టి కష్టములు లేకుండ మహాత్మ్యుడై పదవికి రాగలుగు చుండెను. ఈ సాహిత్య చరిత్ర కాలమంతమొంది దానియొక్క దీపకాంతి ఆరిపోయినను ఆతనిగీతములు గానమును వంగపారంపర్య చదువ బడిచి రాయువులై కాళ్యతముగ నుండగలవు. హిందూదేశము తిరిగి మరియొక పర్యాయము ప్రపంచమునందు తలయెత్తుటకు కోటానుకోట్లు పురుషులును, స్త్రీలును, పిన్న పిన్న పిల్లలునుగూడ రవీంద్రనాథుని కవితా నేత్రములగుండ గాంచగలరుచున్నారు. రవీంద్రనాథుని మూర్తి తత్వమును కవితా చతుర్వృత్తియు మిక్కిలి అసాధారణప్రతిభతో గూడుకొనియున్నది. ఆతనిగీతములందన్నిటియందును నేదొయొక జాతీయసందేశము ప్రవహించుచు నే యుండును. ఆతని గీతములు జాతీయోద్యమ తరంగములవలె తాండవమాచుచుండును. అంగ్లేయులకు మెక్కియును మహాకవి ఎటుల జాతీయ కవిత్వముతో అటులనే రవీంద్రనాథుడుగూడ వంగదేశమున కట్టి జాతీయ కవిత్వముడుగ పరిగణింపబడుచున్నాడు. నా యుపన్యాసముయొక్క చెడవ భాగమునందలి.

కవిసార్వభౌముని మూర్తి తత్వము

అనువిషయమును గూర్చి చెప్పవలసియున్నది. లండను నగరమునందు మరచుటకు పోయిరి ఒకదినమున యొకని సార్వభౌముడే ఆతనియొక్క జీవిత చారిత్రమును గూర్చి నాకు చెప్పెను. ఆతడు నాతో చెప్పవలె దానియన్న విషయము బుండిన నుండవచ్చును. కాని వాటిని గురించి భవన మంత విచారింప నవసరము లేదు. నేను యిప్పుడు మీకు చెప్పబోవు సంగతులవలన ఆ కవిసార్వభౌముని గూర్చియు, ప్రపంచమున కారదొంగిన సందేశమును వెల్లడి కావలెను. ఆతడు మొట్టమొదట నాతో ఆయన తండ్రియగు మహర్షి గారిని గురించి చెప్పెను. ఆతని తండ్రి నందరు నెలల భయభక్తులతో భక్తి విశ్వాసములతో గౌరవించినది, ఆయన తల్లి ఆయన పిన్ననాటనే ఏలయ్యిరి నుండినది, కడసారి ఆయన ఆ మెరుపుత్యుపదకమీద గాంచినపుడు ఎటుల భయము ఆశ్చర్యము గాని లేకుండ నిర్భయముగ గాంచినది మొదలైన విషయములను గూర్చి ముచ్చటించెను. పిమ్మట నాతడు తాను పిన్ననాటనుండియు ప్రకృతి స్వరూపమును కన్నులార గాంచి ఆనందించుటలో మిక్కిలి ఆసక్తి కలవాడనగుచు ప్రకృతి స్వరూపమును గాంచినపుడు ఆతనికి కలుగు పిప్పినంతోమ మింతితని కర్పిత నలవి కాదనియు చెప్పెను. పిమ్మట ఆతనికి కవిత్వా వికాసము 12,13 సంవత్సరముల ప్రాయ ముప్పడే చండిదాసుని పద్యముల జనువులవలన గలిగినదనియు ఆతని పద్యమునందొక విధమైన నూతనాలంకారమును శోభము గలదనియు చెప్పెను.

పిమ్మట ఆతడు ప్రాతపద్ధతుల త్యజించివైచి నూతన మార్గముల ననుసరించి కవిత్వరచించెను. ఆతని పాఠశాలయందు విద్యార్థిగాను మొదలైన ప్రాతపద్ధతులు జరుగవలెగా లేదు. ఆతడు సర్వసాధారణముగా పాఠశాలకుండి పాఠాభ్యాసము. ఆతడు తనవిజ్ఞానమునందలి చాలభాగమును అమృతమైన తనతాకురుకు బుంబుమునుండియే పొందెను. ఆతనికి కవిత్వము గానము మొదలైన చిత్రకళలకు దాసత్వమొందుగ నుండుటవలన ఆతని కాలమంతయును వాటి సంపాదనయందు గడచెను. ఆతడు మంత్రబద్ధమైన యాకవిత్వరచనయందు కవితా పుష్పములను గోయుచు నిశేషము కాలము వ్యయము పుట్టకు పోయెను. ఏలయున ఆతనికి 23 సంవత్సరములు వయస్సురపునప్పటికి ఆతనితండ్రి ఆతనిని గంగానదీ తీరంబునకున్న తమజామీనును పరిపాలించుచు బలవంతపెట్టెను. ఆతడు జమీందారీయు ద్యోగమును జేయుచు ఆ గ్రామమునందు నివసించుటవలన ఆతనికి గ్రామ జీవితమంతయు, గ్రామములకు సంబంధించిన ప్రభుత్వవిషయములు, గ్రామస్థుల కష్టసుఖములు వారి సౌమ్యజీవనము, మొదలైన విషయములన్నియు సుస్పృహగా జాడొచ్చెను. ఆతడు స్వభావజనితమైన కవిత్వపు డనుటవలన ప్రకృతి జీవము సంబంధమునుగూర్చి చూచుటకు ఆనందించుటకు ఆతనికి కావలసినంత అవకాశ ముండెను. ఆతడు గ్రామ జీవనములగూర్చి చిన్న చిన్న కథలను వ్రాసెను. ఆతని పద్యములకుంటె ఆ కథల పుస్తకములై టు గు గ అమృతమయినవి. ఆ కథలంత మనోరంజకముగను అన్వేషకముగను ఉండెను. అప్పటి కింకను జాతీయోద్యమము పూర్తిగ నభివృద్ధి జొందలేదు. ఆతనికితన మాతృదేశముయొక్క భూతభావ్యుదయములం దెక్కుడు నమ్మకముకలదు. ఆత డెల్లప్పుడును జాతీయవికాసము గ్రామజీవనమునందు గాని మరియొకచోట నుద్భవించదని భక్తిగణించుచుండువాడు. ఆతడు గ్రామవాసులయొద్ద నేర్చుకొనిన యౌషిక, సౌమ్యజీవనము, దయాళుత్వము, సానుభూతి మొదలైన నెక్కుపాఠముల కెంతయో కృతజ్ఞుడనై చెప్పెవాడు. పిమ్మట ఆతడు 4-వ సంవత్సరమున తన జమీందారి యుద్యోగమును వదలివెట్టెను. పిమ్మట దేశభావలభివృద్ధి జొందింది ప్రకృతివంతముగజేయు నుద్దేశముతో నొక పాఠశాలను నెలకొల్పి సమకల్పెను. ప్రస్తుతము బోల్కానునందలి కాంతినికేతనమే ఆ మహా సంకల్పముయొక్క ఫలితమని చెప్పవచ్చును. పిమ్మట ఆతనికి మరణవార్తలు ఒకటి వెంటనొకటి సంప్రాప్తమైనవి. ఆతనిభార్యయు పిమ్మట ఆతని కడసారికూతురును, అటుపిమ్మట ఆతని ముద్దులు మూటగట్టు కడసారి పిల్ల కామను మృతిమొందిరి. ఆసమయమునం దాతడెవరియు నునోద్యధజెందక కడుభైరవ్యులతో మృత్యువునుగురించి కొంతముచ్చటించెను. మృత్యువు తనకు వరమును ప్రసాదించినదనియు, మృత్యువనగా జీవితముయొక్క సంపూర్ణ త్వమనియు అందరనుకూడ ఆసంపూర్ణ త్వమును పొందవలసియుండు ననియు చెప్పెను.

నుమారు ఆరుసంవత్సరములమండియు నీ కవి సార్వభౌమునియొక్క స్నేహమును, సంపర్కమును కలుగుట నాజీవితముయొక్క గొప్ప అద్భుత మని నేను విశ్వసించుచున్నాను. ఆతని జీవితముయొక్క పరిశ్రమ, ఆతని సౌఖ్యసంపద, ఆతని మూర్తితత్వముయొక్క సౌమ్యమును వర్ణింప నాతరయిగాదు. ఈ ప్రపంచమునందు నా జీవితచరిత్రతో నేను పొందిన వరములన్నిటియందును మహాత్మ్యుడైన మయనటు వంటి దిదియే, ఏదన నేను రవీంద్రనాథతాకురుగారిని తెలిసికొని ప్రేమింపగలిగితిని.

అధ్యక్షులు.

ఆస్ట్రానుగారు గావించిన మిక్కిలి మనోరంజకమైన ఉపన్యాసమునకు కృతజ్ఞతాపూర్వక మందనము లొసంగుచు మనమందరమును గూడ రవీంద్రనాథతాకురుగారి గీతములకు చదివియే యుంటిమి. ఆతనితో నివసించుట విద్యావ్యాపనమునం దాయనతోకలసి పనిచేయుట ఆయనను మెచ్చుకొనుట, ప్రేమించుట యవస్యముగూడ తనయద్భుతములతో జేరినవని ఆస్ట్రానుగారు చెప్పినారు. కాబట్టి ఆయనచెప్పిన యాయుపన్యాసమంతయు వారి మనఃపూర్వకమైనదే యని నున్నకృతమనచున్నది నేను రవీంద్రనాథుని కొద్దిగా మాత్రము ఎరుగుదును. నేనును మంగియుండనే. వెట్కనత్సరములు కలకత్తాలో నున్నవాడనే కంగియులవై వారిగల పలుకుబడియు ప్రాబల్యమును నాకు పూర్తిగ తెలియును. వారిపద్యములే ఆధునిక వంగదేశీయమునకు జీవమును ప్రాణమును ఒసగినవి. ఆస్ట్రానుగారు యుపన్యాసము ప్రకటించబడిన తరువాత భారతదేశమంతటను అత్యుత్సాహముగ చదువుచు నుండుటకు సందియు లేదు. నేను ఆస్ట్రానుగారు మనకు గావించిన విజ్ఞానపు విందునకు నేను మరియొక పర్యాయము వానికి జందనము లర్పించుచున్నాను.

పిమ్మట అధ్యక్షులు జనరలు ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసకులను, అధ్యక్షులకును మందనము లర్పించిరి. అనంతరము సభ అంతమొందెను.

నేత్ర యంత్ర గారములు

అధికారులు రాజీకి వచ్చుట.
అన్యాయముగా సేవాపరమంత్రిత.
వాడియాగారి యపనామము.

ఇంతకు యంత్ర గారములు తెలిపినట్లుగా, కూలివాండు కష్టములపాలు గావించుటకు కార్యకర్తలను వారు వారికి సర్వసహాయము చేయుచున్నారు.

గాంధీగారి సందేశమును తీసికొనివచ్చిన సి. ఎఫ్. అన్యాయముగా కూలివాండుకు సర్వవిధముల సహాయము చేయుచున్నారు. యంత్ర గారముల అధికారులకు తీసికొనివచ్చిన సర్వముగాచూచి కూలివాండు విషయమున మాటలాడిరి. కంపెనీవారు ఆంధ్రానుగారి మాటలప్రకారము నడుచుకొనుటకు సమ్మతించి వారని వినుటకు సంతసించుచున్నారు. కంపెనీ వారి మధ్య రద్దు చేసిన సహాయనిధి ప్రకారము తిరుగ కూలివాండుకిచ్చుటకు సమ్మతించిరి. ఈమధ్య యంత్ర గారముల పనిలోనుండి తీసివేసిన కలుగు కూలికు తిరుగ యంత్ర గారముల విచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిరి. యంత్ర గారములు మూడునెలలకంటే కాలము కూలివాండుకు తగిన విధముగా భత్యముల నిచ్చుట కనుగ్రహించివారు. ఆంధ్రానుగారు ఈ సంగతిని గొంతకాలముండి, కూలివాండు కష్టములు ఫలించినచూచి చెప్పియుండల వారిని తక్షణమే నివారణ చేయుమని వాగ్దానము చేసిరి. యంత్ర గారాధి పతల వాగ్దానము ప్రకారము ఆంధ్రానుగారు గొంతకాలము ఇచ్చుటనే యుండి కూలివాండు కష్టములను నివారణచేయుటకు బద్ధకంకణము కట్టుకొనివారని వినుటకు సంతసించుచున్నారు. కంపెనీవారు యంత్ర గారములను త్వరితగతినే తెరచి కూలివాండు నందరిని పనిలో చేర్చుకొందుమని ఆంధ్రానుగారికి అభయపాత్ర మిచ్చినారు.

ఈ విషయములను వినినకూలివాండుకు కలిగినసంతోషము కల్గింపవలసి కాదు. నిన్న సాయంత్రము చురలనొకసభకు సమావేశపరచివారు.

కూలివాండు సభ అనుదినముకన్న నిన్నటిసభకువచ్చిన కూలివాండు సంఖ్య అనూహ్యముగా నున్నది. వాడియాగారు కల్యాణముందర మొదలియారుగారు సభ నలంకరించిరి. ఆంధ్రానుగారు సముత్రము సభకు వచ్చిరికాని, వారికిగరమున నవ్వడు జరుగు సభలో నుపన్యసించవలసి కల్పించున, వెంటనే సభనుండి వెళ్ళవలసినవారైరి. వాడియాగారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

కల్యాణముందర మొదలియారుగారు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు ప్రత్యేకముగా మహా దీక్షాగారి యొద్దనుండి ఈసంగతినుకు వచ్చి కూలివాండు కష్టములను నివారణచేసి వారికి నింతర సౌఖ్యము కలుగ జేయబోయన్న ఆంధ్రానుగారిని గురించి కూలివాండుకు గొంత తెలిసిరి.

తరువాత వాడియాగారు ఆంధ్రానుగారు కంపెనీ వారి యొద్దకు కూలివాండు ప్రతినిధులను వెంట గొనివెళ్లి కొన్ని వర్తతుల ప్రకారము యంత్ర గారములను ప్రారంభించి జేయుటకు కంపెనీవారితో రాజీతున్నవారని చెప్పిరి. నేను కంపెనీవారు కార్యక సంఘమువారు చేయుచున్న నేరకు కనుగొని దానిపట్ల సానుభూతిని చూపి రని వినుటకు సంతసించుచున్నామనిరి. ఆంధ్రానుగారు యంత్ర గారములలోపలనే బసయేర్పరచుకొని గొంతకాలముండి కూలివాండు పనులొధము కనుగొనుచుండు రని వినుటకు తామెంతయు నానందమగుచు పైతమని నడిచిరి. ఈమధ్య యంత్ర గారములలో జరిగిన చర్యలపట్ల కూలివాండు విచారము మాత్రము చూపిన యంత్ర గారములను ప్రారంభించుటకు కంపెనీవారు సున్నకీర్తనలైయున్నారనియు, అందువలన నేను కూలివాండు ప్రతినిధులు కూలివాండుతగులన విచారము చూపువరని నడిచిరి. కావున మనము పూర్వపుచర్యలపట్ల విమోహముచూపుచు నొక తీర్మానమును చేసి మన ప్రతినిధుల ద్వారా కంపెనీవారికి పంపవలయునని వాడియాగారు చెప్పిరి.

వాడియాగారి నూచనప్రకారము కూలివాండు తక్షణమే ఒక తీర్మానమును చేసిరి.

తరువాత వాడియాగారు క్రిందివిషయములను కూలివాండుకు ఆంధ్రానుగారికిని, కంపెనీవారికిని జరిగిన రాయబారములు, అందుమీదకు కంపెనీవారు కూలివాండుకు పనిలో చేర్చుకొనుటకు వాగ్దానము చేయుట మున్నగు విషయములను తెలియపరచిరి.

తదనంతరము కూలివాండు పరిస్థితులను బాగుచేయుటకు ఆంధ్రానుగారిమీద భారము వేయుచు వారు తగురీతిగా కూలి వాండుపట్ల పనిచేయగలరు నొక తీర్మానము చేసిరి.

సభా కార్యక్రమమును ముగింపునకు తెచ్చుచు వాడియాగారు నేడు యంత్ర గారాధికారులను దర్శించు కూలివాండుప్రతినిధులకార్యము ఫలవంతమగుగాక యని దీనించిరి.

అంతటితో సభముగిరిగింది.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణసంఘము

దెంగుకూరుకాపు

చాలా కాలము పైనున్న ప్రభుత్వవిద్యాలయకు అధికారులుగా నున్న ఎం. బాబురావుపంతులు, పి. వేంకటరంగము, సి. ఎన్. నూర్జనాబాయణరావుగారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘాద్యక్షులు, సంఘముచేయుచున్న పనులు ఎల్లప్పుడు తెలియునుగదా. భారతదేశమున ప్రజలచే నిరసనభావముతో చూడబడుచున్న 6 కోట్ల నిమ్మజాతుల నుద్ధరించుటకు నెలకొల్పబడిన సంఘములలో నిదియే ప్రకృతము ప్రధానస్థాన మాక్రమించి యున్నది. జాతిభేదములను పాతంక భాగం జేయునోని స్త్రీ పురుషులైన ఈసంఘము పట్ల, సానుభూతి చూపుచు సకలవిధముల సహించుచున్నారు. ఈసంఘమునకు బొంబాయి, పూనా, మద్రాసు, నాగపూర్, మంగళూరు, మదరాసు నగరములందు రాష్ట్రీయకాబులు గలరు. దక్షిణ పశ్చిమ హిందూదేశములందు సంఘమువారు నుమారు మాటు విద్యాలయములను నెలకొల్పి సాంఘికవిద్యా సేవల చేయుచున్నారు.

మేమును ఈసంఘ రాష్ట్రీయకాబు నొకదాని దెంగుకూరునందు నెలకొల్పి సంకల్పించుకొని యున్నాము. మా ఆహ్వానమును చున్నించి, కాబూ సంస్థాపనానందు సహాయము చేయుటకు సంఘముయొక్క సంయుక్త కార్యకర్తలు వి. ఆర్. పిండి బి. ఏ. గా ప్రకృతము ఇచ్చుటనే యున్నాము. శ్రీ జి. పటాదేగారు దెంగుకూరునందు నివాస మేర్పరుచుకొని సంఘకాబుయందు పనిచేయుటకు బద్ధకంకణము కట్టుకొనియున్నారు.

కాబూసంఘ యాజమాన్యమున నిమ్మజాతుల విద్యాభివృద్ధిని, ఇతర సహాయములను, ఒక కేంద్ర విద్యాలయము, సంఘభవనము తక్షణమే నిర్మింపబడవలయును. గత రెండు సంవత్సరములనుండియు రెండు పకటి పాఠశాలలు, రాత్రిపాఠశాలలు అయియు పనిచేయుచున్నవి అయియొకముండు కేంద్ర విద్యాలయముయొక్క యాజమాన్యమున నిర్వహింపబడగలవు. వీరిని రెండు సంవత్సరముల నిర్వహింపవలయునని యెడల ఆధనా రూ 5000 లు కావలయునని అంచనా వేయుచున్నది. కావున దెంగుకూరు నగర నివాసులును, ఇతర ప్రజలును మాయుద్ధమమునకు తోడ్పడి తగు విధముగా సంస్థాపనల నిర్వహించుటకు సహాయముచేయు ప్రార్థించుచున్నాము.

విరాళములన్నియు సంఘకోశాధ్యక్షులు ఎం. బాబురావు నాయకులుగాకిని ఉత్తముల మున్నగునవి కార్యదర్శులు కా. జి. పటేడిగారికిని దెంగుకూరు కంటోనుమెంటు కందలి నెంటుకాను చర్చివీధి నెం 42 రు గృహమునకున్న నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘకార్యాలయమునకు పంప ప్రార్థితులు

బొంబాయి కార్పొరేషన్.

నిన్నటిరోజున గురిపించు కార్పొరేషనువారు సమావేశమైరి. విద్యావిషయక విగు గ్రాంటును గురించినవి బొంబాయిగరరాజీవృద్ధిసంఘమును బొంబాయి కార్పొరేషనువారికి స్వాధీనము జేయుటనుగూర్చియు దొరతనమువారు రెండు ఉత్తరువులను జారీచేసిరిని అధ్యక్షులు తెలుపుచు ఈవిషయములను గురించి ఉత్తరవర్తన గాకిని, ప్రాతగవర్తన గాకిని ఆహ్వాన, వీడుకొలుపుప్రతములను సమర్పించునపు ముచ్చటింపద మనిరి. బొంబాయి నగరరాజీవృద్ధి సంఘమును గురించి ప్రభుత్వమువారిచిచ్చ ప్రభుత్వరమునకు దొరతనమువారిని అభినందించిరి.

తదనంతరము, శ్రీనియోజకస్వాతింశ్ర్యమును గురించి గొంత చర్చ జరిగింది. హిందూదేశ శ్రీసంఘము వారును, 48 కాబులవారు శ్రీసత్వములకై బొంబాయి రాజధాని కార్పొరేషనువారికై ఎదురుమాచుచున్నవారని జనరాజుదా సాసతికారంపి తలచిరిజరిగింది. క్రిందటి సభయందు బొంబాయి శ్రీలు చేసిన ఘనసహాయమును పొగడుచు వారిని గూడ బొంబాయి కార్పొరేషను సభ్యులు నియమింపవలయునని వాదనాదుగా రొకతీర్మానము నుపపాదించిరి. దీనిని గూర్చి పూర్తిగ చర్చింపక పూర్వమే సభ 19 వ తేదీకి చాలింపబడినది. చాలకుండి శ్రీలు సభ నలంకరించిరి.

రంగోనులో యద్దనిమిత్తమై కొన్ని సరుకులను ఎగుమతి చేయనూడదని నిర్బంధములను కలుగజేసి యుండిరి. వాటినిపును చాలవరకు తగ్గించిరి. నాకలు ఇంకను చాలబలెదు.

బొంబాయి కలెక్టరునిధి: ఈరోజుకి చందాలనిచ్చిన వారిపేరు అప్రకటింపబడినది. విల్లింగ్డును ప్రభువు గారు రు1000 లు విల్లింగ్డును ప్రభువుగారు రు 1000 లు బొంబాయి శ్రీలు ప్రభువుగారికి బహుమానముగా నిమ్మగా ప్రభువుగారు విధి కిచ్చివేసిన మొత్తము రు23000 లు క్రికటు పంచెమనము రు15000 లు నూర్దనిది బొంబాయికాబు రు 10000లు భర్యకర్త ఎన్. ఎ. వాడియాగారిచిచ్చున రు 5000 లు సర్ మాయాజీ బాయబాగారు రు 25000 లు తాతాసన్య కంపెనీవారు రు 10000 లు బాయాజెర్నా ఎన్ వాడియాగారు రు 10000 లు కరింబాయి ఇబ్రహీంసన్యవారు రు 10000 లు సర్ సానునాదేడుగారు రు 10000 లు 5 గురు గుప్తవాతిలు రు 75000 లు 9 గురు వాతల రు 5000 లు మొత్తము రు 2, 65, 971లు.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటిసు.

ప్రేగు వ్యాధి. రాజధాని పట్టణమున చెన్నపట్టణమునందలి దక్షిణభాగమున ఆచరణ గొనున్న ప్రేగు నిబంధనల యందలి (1వ) సూత్రము ననువరించి, తిరువళి క్షేత్ర విద్యాలయ కుప్రముయొద్దనున్న సింగార తోటములో ప్రేగు నిబంధి కనుబడిదని నేను ప్రకటింపుచున్నాను.

18-వ డిసెంబరు 1918. } చెన్నపట్టణము, మదరాసు కార్పొరేషను.

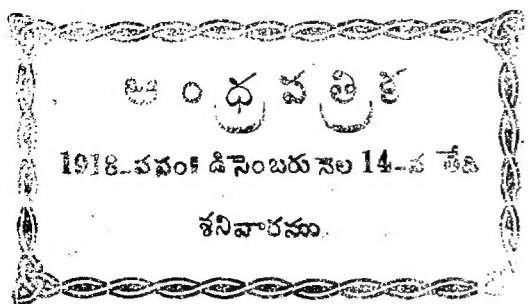
రాజధాని రణస్థితి

1918 నవంబరు నెం 14-వ తేదీ శనివారము

విద్యుత్తు ముఖ్య కార్యములు	అంతర్గత విద్యుత్తు	అంతర్గత విద్యుత్తు	అంతర్గత విద్యుత్తు	అంతర్గత విద్యుత్తు	అంతర్గత విద్యుత్తు
	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో
గోపాలపూరు	80.1	69.0	0.08	38.78	43.67
చాత్రేరు	81.9	74.9	...	21.97	35.45
కాకినాడ	81.8	74.2	...	28.80	36.98
చందూరు	83.2	78.1	...	45.07	38.95
గుంటూరు	86.7	71.8	...	25.82	31.11
కెల్లూరు	82.6	78.1	0.21	47.89	32.82
మదరాసు	84.2	74.1	...	62.12	45.43
హైదరాబాదు	81.1	64.3	...	20.40	30.85
అనంతపురము	83.4	70.4	...	18.80	28.83
బళ్లారి	84.8	68.5	0.05	16.76	19.72
కర్నూలు	85.7	70.1	...	20.89	25.38
కడప	81.4	69.6	...	18.85	29.83
దెంగుకూరు	81.6	65.6	...	30.20	38.93
కెల్లూరు	83.4	69.4	...	28.60	39.82
కేలము	85.9	72.3	...	20.67	37.60
కోయంబూర్	80.8	70.5	...	21.50	20.15

వాయుభాగము ద్వీధకల్పముతో మెల్ల మెల్లగా మిశ్రము గను, బంగాళా ఖాతముయొక్క ప్రాగాభిమున మెల్లమెల్ల గను హెచ్చినది. వాయువాస్త్రీ మొత్తముమీద నిన్నటిరేనే యున్నదికాని, వర్షద్రవపరిస్థితులంత బలముగాలేవు. దివులలో ప్రాగాగ్నేయవాతమును వీచుచున్నది; వాయుమనోరేఖ కడచిన 24 గంటలలో కొంచెంధికమైనది. ప్రాతీర్ణమునకు కర్ణాటక దేశమునకు ఈవాస్తవాయువులు వీచుచున్నది; యుత్తరసర్పాదలలో బలతరముగా వీచుచున్నది. శుష్కస్థితియందలి మార్పులకొలది. సాధారణోష్ణస్థితి దత్తమండలములలో కొంచెము తక్కువగు తదితరస్థలములలో హెచ్చుగనున్నది. రాత్రియుష్ణస్థితి మామూలుకంటె సంతభేదముగా తేలుచున్నది, రాత్రియుష్ణస్థితి యధికముగానే యున్నది. వాయువ్యక్రయంతటను మామూలుకంటె హెచ్చుగనున్నది. మదరాసునకు దక్షిణమునం దాకాశము ఇంచుమించుగను సంపూర్ణముగను మేఘాచ్ఛాదితమైయున్నది. ఈ ప్రదేశములో కొంచెము వర్షముకురినట్లుకూడ తెలియవచ్చినది.

దక్షిణమున వాన లింక నుకురి నుచున్నది. ఆర్. ఎల్. జోన్న, వాతావరణ వాత్సల్యము.

సంతోషవార్త

ఆంధ్రానుగారి యాగమనఫలితముగ, బకింగు హాము కర్నాటిక్కు మిల్లుల గడవిడ త్వరలో సంతమొందగలదు. మిల్లులను మూసియుంచి నేటికి 19 దినములయినది. ఈ దినములలో మిల్లుకూలీలు చూపిన స్థైర్యము, ఆత్మవిశ్వాసము వర్ణనాతీతము. వీరు తమ చర్యచే, విద్యాధికులకు గూడ మార్గ దర్శకులు గాగలరని వెల్లడియైనది. పండ్లెండు వేలమంది కూలీలు ఇన్నిదినముల నుండియు వలుబాముల పడుచు, ధననష్టము నొందుచున్నను, ఎట్టి అల్లరులకును గడంగలేదు. పట్టణ శాంతికి భంగము కలిగినవలెదు. సక్రమాందోళనము మూలమున తమ కార్యమును సాధించిరి. వారి యొకమత్యము, ఆత్మనిగ్రహము, శాంతివద్ధతులు, విజయము చేకూర్చినవి. కూలీలందరు గలసి మద్రాసులో తమ హక్కులను జయప్రదముగ నిలువ బెట్టుకొనుట కిదియే మొదటిపర్యాయమని చెప్పవచ్చును. వీరిలో సంఘీభావము బలపడుటకు లేబరుసంఘనిగ్రాహమే ముఖ్యకారణ ముటకు సందియము లేదు. దూషణముల పాటింపక, కష్టములను సరకుజేయక, నాయకులతోద్వేషము విశేషముగ లేకున్నను, తిడేడిక్షన్ పార్లమెంటుల సంఘీభావము బెంచుటకు కృషిసలిపి వాడియా గారును, వారి సహాయ వర్గమును కూలీలలో నూతనోజ్జవమును పెంపొందించుటచే, ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుచున్నారు. పాశ్చాత్యపార్లమెంటుకామిషన్ మి దేశమున ప్రవేశింపబడుచున్నది. అందుచే, పాశ్చాత్య దేశములలో నుద్భవించిన శతినసమస్యలన్నియు, నీ దేశము నందుద్భవించక దప్పవు.

ఇటీవల విదేశ తంత్రీవార్తలలో ఆంగ్లదేశ మన కూలీల సమ్యక్త్వము జరుగుచున్న వనియు, ప్రధానమంత్రిగారిండులో జోక్యము గలుగజేసి కొని పోరాటముల దీర్చుచున్నారనియు, తరుచుగ జూచుచున్నాము. హిందూదేశమందంతటి విపరీతస్థితి ప్రబలకపోయినను, యజమానులకును పరశ్రామికులకును పోరాటము లారంభమయిన వని యూహించవచ్చును. గాంధీ మహామహుడు చాంపరానులో నిట్టి తగవును దీర్చిరి. మద్రాసులో తగవు దీర్చుటకు, ఆంధ్రానుగారు విచ్చేసి శాంతిని నెలకొల్పుచున్నారు. గాంధీమహాశయునికి దేశామికను పూర్వస్వాధ్యము నొందకుండుటచే వారు ఆంధ్రానుగారిని మద్రాసుకు బంపిరి. బకింగుహాము కర్నాటిక్కు మిల్లుల వ్యవహారము పరిష్కరింపబడుచున్నను, యజమానులు కూలీలను యంత్రములపోల్చి జూచుచు, తమ లాభమునే ప్రధానముగ నుంచుకొని వారి సౌఖ్యమును సరకుజేయని యెడల, తిరిగి తిరిగి యిట్టిసమస్యలుదయించుచునే యుండును. పరిశ్రమాభ్యుదయమున, పెట్టుబడి పెట్టెడియజమాను డెంతటియవసరమో, చెప్పుటయోడ్చి పనిజేయవారలను సంతటి యవసరమే యని గ్రహించుట భావ్యము. ఉభయములు అంగంగీభావముతో మెలగుచుండుట ధర్మము.

ఈ ధర్మము నాంగ్లదేశపు యజమానులు గుర్తించ నందుననే లేబరుసమస్య పెరిగి, కలవర కారణ మగుచున్నది. ఈ సమస్య రాజకీయ రూపము దాల్చి పార్లమెంటు ఎన్నికలలో ఆందోళనకారణ మగుచున్నది.

అందుచే, హిందూదేశములో నీ సమస్య పరిష్కారయోగ్య మగుటకు, యజమానులను కూలీలను సహకారభావముతో మెలగవలయును. యజమానులు తమ నిరంకుశస్వభావమును విడిచి, కూలీల స్వత్వముల గ్రహించి సడచుకొనవలెను. బకింగుహాము కర్నాటిక్కు మిల్లుల యజమానులు తుట్టుతదకు దారికి వచ్చుట సంతోషకారణ మగుచున్నది. మిల్లు కూలీలు తమలో గొందరు యూరపీయును యజమానులను కొట్టిపండులకు, విచారము గనబడచెదరు. వీరు మొదటినుండియు, తోటిపనివారల కార్యమును గర్హించుచు విచారము జూపుచునే యున్నారు. తమ హక్కుల నిజుపబెట్టికొను విషయములో మాత్రమే వీరు విశేషమగు పట్టుదల జూపుచున్నారు. స్వల్ప సంఖ్యాకుల కార్యమున కందఱును శిక్షించుట భావ్యము కాదని, వీరు నివేదించుచున్నారు. బిన్ని కంపెనీ మ్యూనేజరుగ సర్క్లెమ్మెంటు సిమ్మను గారిలో, ఆంధ్రానుగారు సంత్రుదించగ వారీకింది విధముగ సమాధానమున కొడబడిరి. కూలీల వాంఛలన్నియు చాలవరకు సఫలమయినవి. ఇంకాదునుండియు, కూలీలయెడ శతినముగ ప్రవర్తించువారిని కనుగొని శిక్షించుటకు సిమ్మనుగా రంగీకరించిరి. గ్రాట్టుయిటీ నిధిలో నాల్గవంతు బిగపట్టుకొనెద మని, తాము ప్రకటించిన యుత్తరువును రద్దుజేసికొనుటకు వీరంగీకరించిరి. ఈ వరకు లంగీకరింపబడిన విషయ మిల్లులను తెరచుట కంగీకరించిరి. కూలీలపక్షమున మిల్లులు మూసియుండిన దినములన్నియు, పేతన మీయవలె నని గోరబడెను. కాని మిల్లు అధికారు లిండుల కంగీకరింపలేదు. కూలీలండిగిన కోర్కెల కెల్లము. మిల్లు అధికారు లొడబడి యుండుటచే, సగమువేతనము గైకొనుటకు కూలీ వారలు రాజీగ కంగీకరింపవలయునని ఆంధ్రానుగారు నిన్ననాయంత్రంకాలపు సభలో సూచించిరి. ఆ ప్రకారము శనివార లంగీకరించెదరు. ఈ యేర్పాటునకు సిమ్మనుగారు గూడ కంగీకరించిరని తెలియుచున్నది.

కూలీల పక్షమున 18 మంది ప్రతినిధులు నేడు సిమ్మనుగారిలో సంత్రుదించెదరు. మిల్లులు త్వరలో తెరువబడుట నిశ్చయము. కూలీల ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలుగకుండ కడునేర్పుతో సమాధానము గుదిర్చిన ఆంధ్రానుగారు మద్రాసు పొరుల కృతజ్ఞతాభివందనములకు పాత్రులు. ఆంధ్రానుగారింతటితో నీవిషయమును విడుచుట లేదు. మిల్లులు తెరువబడిన పిమ్మట, రెండు మూడునెలలపాటు మద్రాసులో నుండి, మిల్లుల సితిగతుల పరముచు, కూలీల స్థితిని బాగుజేయుట కెట్టి మార్గము లవలంబించవలెనో పరికించి యజమానులకు నివేదించుటకు, ఆంధ్రానుగారు నిశ్చయించిరి. వీరికి తగిన యవకాశముల నొసగుటకు సిమ్మనుగా రంగీకరించిరి. నేరము జేసినను అనుమానముపై యజమానులు కొందరు కూలీలను పనిలోనుండి దొలగించిరి. వారిని పనిలో తిరిగి దీసికొనుటకు సిమ్మనుగా రొడబడిరి. కూలీలందరును, ఐకమత్యముతో ఏకాదీక్షాబద్ధులయి కృషిసలిపి, నైతికవిజయము గాంచగలిగిరి. వారి మనోనిశ్చయమును

దృఢపరచుటకు, వాడియా ప్రభుత్వము విశేష శ్రమకు లోనయిరి. ఎల్లరకు సంతృప్తికర మగు సమాధానము గుడుర్చుటలో, ఆంధ్రానుగారు జయము గాంచి, ప్రశంసాపాత్రులయిరి. ఇక ముందునుండియు, నాయకులు ప్రజాసామాన్యపు కష్టములు తమవిగ భావించి, వాటి నివారణార్థమై పాటుపడి, దేశోద్ధరణకు గడంగ గోరుచున్నారము.

శివాజీనాకాదళము

శివాజీనాకాదళముగూర్చి యధునాథ సర్గారు గారు డిసెంబరు మాసపు మాడరను రివ్యూ పత్రికలో నొకవ్యాసము వ్రాసిరి. శివాజీ భూమిపై తన ప్రాబల్యము జూపి మహమ్మదీయుల విజృంభణము నాపివైచిరని, ఎల్లరకు తెలిసిన విషయమే. కాని అతడు సముద్రముపై గూడ తనశక్తిని కనబడచెనని తెలిసికొనుట కుత్సాహము గలుగుచున్నది. విదేశీవర్తకము సిద్ధిలచే భంగపరుపబడుచుండ, శివాజీనాకానిర్మాణమునకు గడంగెను. బాంజీరావభు నగు సిద్ధీనాయకునికిని, శివాజీకిని, అనేక పోరాటములు జరిగెను. శివాజీనాకాదళమున అన్నిరకముల నౌకలుగలసి 400 ఉండెను. బాంబాయితీరమునందుండెడి, యోడ దొంగలనుండి తన నాకాదళమును నడుపుటకు శివాజీ మనుజుల గైకొనెను. మహారాష్ట్రుల నాకా విజృంభణము, సిద్ధిలకును, ఆంగ్లేయ వర్తకులకును, మొగలు చక్రవర్తికిని కంటకముగ నుండెను. తుట్టుతుదకు ముగ్గునును చేతులకలిపిరి. 1679-సంవత్సరము 18-వ అక్టోబరు తేదిన ఆంగ్లేయ నౌకలకును, మహారాష్ట్ర నౌకలకును పోరాటము లారంభమయ్యెను. ఈ పోరాటము లన్నిటిలో, మహారాష్ట్రులు తమ సామర్థ్యము జూపిరి. నాకాదళపు పోరాటము హిందూదేశమునకు నూతనము గాదనుట కిది యొక ముఖ్యనిదర్శనము. హిందూదేశమున కికముందు స్వతంత్రత్వాధ్యము, ప్రత్యేక నాకాదళము నిర్మించుట యవసరము. భారతీయులు భూమిమీదవలెనే, సముద్రముపైనను తమ సామర్థ్యము జూడగలరనుటకు సందియముండదు.

కాంగ్రెసునుండి చీలినవారు

వీరిచర్య మిగుల ససభ్యముగ నున్నదని ఆంగ్లదేశములోగూడ నభిప్రాయము వ్యాపించుచున్నది. కాంగ్రెసునుండి చీలుటకు దేశము నుద్బోధించిన సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో లండను విలేఖరి వ్రాసిన యీ క్రింది వాక్యములు మితవాదులకు నేత్రాంజనమై పరగుగాక!

“ఉపార రాజకీయవాదులు కాంగ్రెసునుండి చీలుటయందు దవలంబించిన పద్ధతి ప్రోత్సాహయోగ్యము గానేరదు. ఇక్కడ ప్రబలుచున్న సామాన్య భావము మేరుగ నున్నది. మితవాదులు కాంగ్రెసులో జేరి, సభలోనే పోరాడి తీర్మానముల స్వరూపమును మార్చుటకు ప్రయత్నించినచో, విజయము గాంచెడి వారే. కాంగ్రెసు తీర్మానముల మితస్వభావమి యూహకు బలమిచ్చుచున్నది. కాంగ్రెసులో తమ కూట నెగ్గియుండనిచో, వీరి వాదమున కెక్కుడు బలము పిమ్మట చేకూరి యుండెడిది అట్టి తరుణమున, మితవాదు లధిక ప్రయత్నముల జేసియు, విఫలమై కాంగ్రెసునుండి చీలినని సుద్ధించుటకు వీలుండెడిది. ఇప్పటికయినను మరస్పర దూషణము మాని, ఉభయపక్షములును డిసెంబరు కాంగ్రెసు సభలో గలసి కృషి సలిపెద రని, ఆశించబడుచున్నది.

సింహాశద్వీపము: రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

రాజ్యాంగ సంస్కరణముల యావత్కాల త గూర్చి సింహాశద్వీపవాసులంతటి యుల్లాసము జూపుచున్నారో "పీపిలు" అను పత్రికా సంపాద కీయ వ్యాసమువలన వ్యక్తపడ గలదు.

"ఈ వారమున రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధాన మును తయారుజేయుటకు మరియొకసభ గావించ బడును. వెనుకటి సభాకార్యనిర్వాహకులు తా ముతిస్వల్పముగ కోరినటుల, గ్రహించి రని తెలిసి కొనుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. హిందూ దేశమున స్వపరిపాలనము ప్రారంభింపబడుచున్న పుడు, ఈ ద్వీపమును వేరువిధముగ జూచుట కేమి కారణము? హిందూ దేశమునకన్న ఈ ద్వీప మునందే స్వపరిపాలనము మున్నగును ఆరంభము గావలయును. ఏలనన, నీ ద్వీపపు ప్రజలలో నేక జాతీయత నిదివరకు ప్రబలియే యున్నది. మాకు శాసననిర్మాణసభలో నెక్కుడుమంది ప్రజానియక్త సభ్యుల నొసగినజాలదు. ఇప్పుడు గావలసినది ప్రజలకు బాధ్యత వహించేడి ప్రభుత్వస్థాపనము. హిందూ దేశ మీహక్కును బొందుటకు సంతకంపె నర్హత గలిగి యున్నచో, సింహాశద్వీపము గూడ అర్హత గలిగి యున్నది..... పరిపాలనములో ప్రజలకు జోక్యము లేనిచో, అయ్యది ప్రజాపరిపాలనము గాజాలదు. స్వపరిపాలనము ప్రవేశపెట్టబడిన యెడల, పరిపాలనా సామ్య వము న కది తప్పక లోడ్బడును."

సింహాశద్వీపవాసులు తమ కోర్కెలను ప్రస్తుతముగ చెలిసి, చాటి సాఫల్యమునకై కృషి సలుపుచో, విజయము గాంచక తప్పదు.

ఎన్నికలు

నేటిదినము పార్లమెంటు ఎన్నికలలో పోలింగు జరిగెడి దినము. 2 కోట్ల 10 లక్షలమంది జనులు పూటలు నీయవలెను. కొని ఎన్నికల ప్రాముఖ్య మునకు దగిల బాప్రాజేకము జూపట్టుట లేదని రూటరు చెల్పుచున్నాడు. 80 లక్షల మంది స్త్రీలు ఏవక్షమున సమ్యక్తు లొసగెడరో తెలియ లేదు. కొయలివను ప్రభుత్వము విజయము గాంచినను, తమ కార్యక్రమమును కొనసాగించు కొనుటకు తగిన సంఖ్యాబల ముండునాయని విశ ర్హించబడుచున్నది. 200 స్థానములగూర్చి, ఫలి తములు సందేహస్పదముగ నున్నవి. పర్లక్రామ కులు స్వాధీనముజేసికొన దలచిన, 130 స్థానముల కన్న నెక్కుడు స్థానములే వారికి లభింపవచ్చును. కొయలివనువారు 80 స్థానములను లేబరు పక్ష మువారికి వదలుచున్నారు. లేబరు పక్షమువారు "స్వేచ్ఛాప్రజాప్రతినిధిసభ, స్వేచ్ఛావాణిజ్యము, నిర్బంధనైతిక విధాన వివాశనము" తమ ముఖ్య సూత్రములుగ బ్రకటింపుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాసులు ఎన్నికలఫలితము నాయితతో నిరీక్షించుచుండును. స్వాతంత్ర్యపక్షమునకు విజ యము గలుగుగాక యని భారతీయులు గోరు చున్నారు.

మదరాసు: ప్లేగువ్యాధి

నిన్ను సాయం కాలము మద్రాసు కార్పొ రేషను అధ్యక్షులు, ట్రిప్లి కేను పార్లసారధికుపు ములో నొకభాగమున రెండు ప్లేగు కేసులు కాన్పించె ననియు, మరియొకటి అనుమానాస్పదముగ నున్న దనియు, ఆభాగపు ప్రజలు క్రిస్టాంపేట ఆస్పత్రికి వెడలి అక్కడ నున్నారనియు, వారి సాఫల్యముకొరకు తగిన యేర్పాటులు గావించ బడుచున్నవనియు, అలజడికిపుడు కారణము లేద

నియు, మాకు చెలిపిరి. గంటూరు జిల్లాలో ప్లేగు వ్యాపించి అక్కడి ప్రజలను భయకంపితులుగ జేయుచున్నది. ఇండుకు దోమగ మదరాసులో గూడ ఈ వ్యాధి యుకుంచె నను వార్త అలజ డికి కారణము గావచ్చును. విషజ్వర మిపుడిపుడే తగ్గుచుండగ ప్లేగువ్యాధి పొడచుపుట విమాద కరము. కార్పొరేషను అధికారులును, ప్రభుత్వము వారును, కాల మాపంత యయినను పోసి మక, వెంటనే నివారణోపాయముల వరసి, యీ వ్యాధి నిర్మూల మగుటకు ప్రయత్నించుట ధర్మము. ఈ వ్యాధి వ్యాపింపకుండ నింతటితో సంతమొను గాక యని, కోరుచున్నారము.

నిర్బంధములు గలవా?

మెయిలు పత్రిక యిటుల వ్రాముచున్నది:

"ఇండియా యందు గాని, ఐర్లెండునందు గాని న్యాయము నతిక్రమింపనివారలకు నిర్బంధములు లేవు. ఐర్లెండుదేశము మిగిలిన అన్ని భాగములకంటె నెక్కుడు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించినది. యుద్ధపు బరువుల నుండి వదలివేయబడినది. హిందూ దేశములో, రాజద్రోహపు గుంపు దప్ప, మిగిలిన వారెల్లరును స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు చున్నారు. రయితులకును, కూలీలకును, పూటలు కాగితమును పెట్టెలో వైచెడి స్వాతంత్ర్యము లేని మాట నిజమే. కాని బ్రాహ్మణుని చేతిలో మత విషయములందును సాంఘికవిషయము లందును, అంగప్రొక్కబడుట కన్న, పూటలు లేకుండుట యెక్కుడు కష్టము గాదని, వారు భావించెద రని ఎంచవచ్చును."

వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

ఆంధ్రనిర్బంధితుడు

దర్శి చెంచయ్యగారిని నిర్బంధమునుండి విడుదలజేయు విషయ మాలోచింపబడుచున్న దని, సర్ విలియము వికనెకలుగారు సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణ సభలో నుడివి యుండిరి. ఇంతవర కును విడుదల జరుగ లేదు. చెంచయ్యకుటుంబము వారు మరియొక అరేబి రాజప్రతినిధిగారి కంపిరి. యుద్ధ మంత మొందుచుచే, దేశరక్షణశాసనము క్రింద నిర్బంధింపబడిన వారి కేక నైనను స్వాతంత్ర్య మొసగుట, భావ్యము. చెంచయ్యకుటుంబము వారంపేన విన్నవము, మిక్కిలి బాలిగొలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు రందలి సందర్భముల గుర్తించి, చెంచయ్యగారిని వెంటనే విడుదల గావించ గోరుచున్నారము.

గుడివాడవార్త:—ఇచ్చట మహాన వ్యాధివర్షన ములకెండుల కొంతరేటివైద్యులు సేర్పరచిరి. తదాది తుచ్చులపల్లి గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు ప్రసిద్ధులుగను కొంతకాల ము దానయ్యకుటుంబుగారుకు వారితరువాత ఉన్నవారి ఆది వారాయణమూర్తిగారును కార్యదర్శులుగను ఉండి అద్దానిని నిర్వహించుచుండెడివారు. మొన్న మొన్న సేర్పడిన కార్పొ నిర్వాహకుల సేర్పరచువారు సభలో వైపున ప్రసిద్ధులును కార్యదర్శులతోకని నూతనముగ ముండుకరి సేర్పరచిరట. అది తెలిసి మొదటిసభ అసెంబ్లీలో సభ యనియు తిరిగి సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు 15-12-18 తారీఖున మరియొకసభ సేర్పరచుచుగాన తప్పక దయచేయుదనియు ఈలోకాన పత్రికాభాగ ఘనవతు కార్డులు పచ్చినవి. మనము ముఖ్యముగా గలనింప వలసిన సంగతి యే మన, అభిప్రాయము లిచ్చునప్పుడు మన ప్యులకు జూచియు కొట్టు తలగుడ్డలను చూచియు ప్రత్య ముచూచియు వోట్లిచ్చుక, ఎవరికిచ్చిన దేశోపకారమునకు జీవితమున భారపోయగలరో, తమదగ్గరమునకు భంగము కలుగకుండ వడ్డీపట్టుతేమింద రేపనల క్రిమపడి కార్యము సర్వసంపగలతో వానినివిన్నపపాతమగు మనస్సుతో నెన్ను కొన పొమ్మింపుచున్నాను:—బ్రాహ్మణిరామకృష్ణ.

స్థానిక వార్తలు

బ్రహ్మసమాజము:—దక్షిణ సింధూదేశ బ్రహ్మసమాజ మందిరమునకు వి. ఆర్. సింధి, బి. పి, గారు రేపు సాయంకాలము 5-15 గంటలకు సాంఘిక సేవాకర్తృతకుగురించి ముహూర్తం వెదకు.

ధార్మిక బ్రాహ్మణసంఘము:—ఆడయూరనం దలి ధార్మిక బ్రాహ్మణసంఘము కార్యనిర్వాహక సభవారి ఆశ్రయములకు స్వీకరించిన హిందువులను తిరుగ ప్రాముఖ్యత కర్మలతో హిందూమతమునందు చేర్చుకొనుటకు ఏకగ్రీవముగా నంగీకరించుచు మొత్తీర్వాకమును చేసి రవి కార్యదర్శులు డి. వి. గోపాలస్వామిఆయ్యగారు మామ వ్రాయుచున్నారు.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము:—సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శులు వి. ఆర్. సింధిగారు రేపు సాయంకాలము సాయం కాలము 5-15 గంటలకు "నిమ్మజాత్యుద్ధరణకసమస్య" అను విషయమును గురించి గోఖలేమందిరమునందు ఉపన్యసించురు. సి. పి. రామస్వామిఆయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించురు.

మదరాసు నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము:—ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున వ్యాసరహస్యిగారు సభకు కార్యాలయమును 15-న తేది యావారము తెల్లవారి 8 గంటలకు ఒకబహిరంగసభ ఇరగును. బృహ్మసంధస్వామి గారును ఎమ్. ఆర్. జుబునాథన్ గారును విద్యుతుగురించి యు పన్యసించెదరు. వి. ఆర్. సింధి, బి. పి, గారు ఆగ్రాసభాధి పత్యము వహించెదరు.

'పారివారము' నబ్బు:—ఈ నబ్బులు కే. ఎం. రామస్వామిచెట్టి సోదరుల నబ్బు కర్మాలయమున మదరాసులో తయారుజేయబడుచున్నవి. ఈ పుస్తకము వెజిటబులు అను నబ్బు గూడ బజారులయందు విక్రయింపబడుచున్నది. ఈ రెంటికెరి విభేదము మాకు కాన్పించుటలేదు. వర్త మునగాని, ఆకారమున గాని, ఎత్తున గాని, నువానయందు గాని మా కేమియు విభేదము కాన్పించుటలేదు. అయ్యది వెజిటబులు అను పేరున బరగుచున్నది. ఆంగ్లమున వెజిటబుల ఓషధులతో చేయబడినది. ఇయ్యది 'పారివార' యని పేర్కొనబడినది. ఒక్కొక బిళ్ళ ఖరీదు 0-0-9 వైసలు.

చిత్రపటప్రదర్శనము:—మేము ముగ్ధోకసారి మాచించిన ప్రకారము, ఇంగ్లండునుండి, యుద్ధ చిత్రపటములు మదరాసు ప్రయరణ సంఘమువారికి నేను వచ్చినవి. ఈ నెల 21 వ తేదీ కనివారము వాకు చిత్రపటములకు మూడురోడ్డు నందలి మదరాసుబాంకు వారి క్రొత్తభవనములందు సంఘము వారు ప్రదర్శించెదరు. వీనితో సహా మెరసాటేయియా యుద్ధ మున తుర్కివారికుండి స్వాధీనము చేసికొనబడిన ఫిరంగులు తుపాకులు మున్నగు యుద్ధపరికరములు సమకము ప్రదర్శింప బడును. ఒకనాకు ప్రత్యేకముగా ఘోషాస్త్రీలకు చిత్రపట ములకు చూపుటకు ప్రయత్నియును చేయబడుచున్నది.

ట్రాముబండ్లు డికోనుట:—రెవెన్యూసాయంకాలము చింతాది)పేటలో నెం 64, 70 బ్రాంబండ్లు డికోననవి. ఈ ను నంతెనుండి నెం 64 బండి వచ్చుచుండెను. నెంబ్రాంబు స్టేషను నుండి నెం 70 బ్రాంబు వుంతెను పోవుచుండెను. నెం 64 బండిలో రక్షక భటు డొకడు అడుగలేయబడిన యింపకడ్డీలపై ఆనుకొనుటచే అని మగి నెం 70 బండికడ్డీలకు తాకినవి. బండ్లు పటపటమనెనుగాని పొగిణాపాడు మేమి యు కలుగలేదు. ఒక అద్దమువారికి బిగ్గరై నది. వైస జెప్పబడిన రక్షకభటుని కాకుట చెప్పితగిలినది. స్మారకము తప్పినది. ఇతరు వైచ్చాలయమునకు కొంపోండిను. ఇకనికి పొగిణాభయము లేదని నుడువచ్చును.

దర్బార్ దినమహోత్సవము మద్రాసు తిరుళ్ళిక్కేటి భారతబంధారు మా నేజింగు డైరెక్టరు సా. రంగభాష్యం క్రేష్టి గారు చిత్తూరుజిల్లా వారాయణరము గ్రామములో నండెడి నానుమాన్ రాత్రిపాతకాల బాంబునకు ఉపాధ్యాయులకును బాంబాయి ఆల్బాను ఫలములను పంచివెట్టిరి.

విరోధాచారము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

అరబ్బుల ఆశయములు.

లండన్, డిశంబరు 9:— డెయిలీ మెయిలు ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఆరేబియాలో ముఖ్యసేనాని మెరిఫ్ పూజలనుకు రెండు సంవత్సరములు కర్మలు జరిగి, లాచెన్స్ పైనికోవోగిగ నుండెను. ఈయన ఇంగ్లాండులో పరివేశించిరి. అరబ్బులు మీ సాంగ్రామిక సహాయమును అత్యధికముగ కోనియోడిరి. మెరిఫులె చూచిరి. ఆమీరు అను అదనపు హోదాను ఒసంగిరి. సెప్టెంబరు 30 తేదీనీ పూజల సేవో కర్మలు లాచెన్స్ డమాస్కుసులో ప్రవేశించిరి. అరబ్బుల స్వాతంత్ర్య శయముల గూర్చి లాచెన్స్ గారు ను పూర్వ జలు గారు ను యూరపు నకు వచ్చిరి. ప్రస్తుతము పూజల ప్యాంనులో ఉన్నాడు. పరాను ప్రభుత్వమువారు మీరి తరు అతిధిగ నుంచుకొనిరి. 1914 సం॥ న యధికారాలయమున లాచెన్స్ గారుండిరి. విషయ ప్రచారక కార్యముమీద తులకు కొంతకాలమైన పిదప ఈజిప్టున కంపబడిరి. ఈయనకు అరబ్బీభాష వచ్చుటజే పూజలతోను కలసిపనిచేయుటకు ప్రతినిధిగ నియమించబడిరి. హెడహాజియ నుపదారిపై పూజల సేవల 17 రైలుబండ్లను నాశన మొనర్చిరి. ధ్వంసము చేయుచున్న బండ్లలో తురుష్కు ముఖ్యసేనాని పిజిమాలు మాసాగారినిగూడకలదు. వీరుతూరుచున్న పెట్టె పట్టాలనుండి తొలగిపోయినది. ఇతిడు ప్రాంతమును కాపాడు కొనుటకు తన అలంకారముల నన్నిటిని పారవైచి ఎచటకో పరుగెత్తెను. ఇచ్చియు కర్మలు లాచెన్స్ గారి కీయబడినవి.

నిర్బంధ సైనిక శాసనము.

లండన్, డిశంబరు 12:— సుధిసభయందు మిత్రముం డలివారు అనుసరించిన అనుసరింపకున్న అంగక్షేపమునందు మట్టుకు నిర్బంధ సైనిక శాసనమును తొలగించుటకు లాయడు జార్జి గారికి బిల్లు సుపపాదించెద రని ఈవినింగుస్టాండర్టు అను ప్రతి ప్రకటించుటకు అనుపతంపబడెను.

ముప్పియ్యధపుపోటి.

లండన్, డిశంబరు 12:— బాప్తమునందు అల్బర్టుహా లలో సైనికులకు జరిగిన ముప్పియ్యధపు పోటీయందు స్వాంతులకు తక్కినవచ్చు జిమ్మివిల్లి అనునతడు యానై టెడ్వేట్టు నాకాబలమునందలి నాల్గోరు అనువానికునిచే నోడింపబడెను.

ఇంగ్లండునందలి పత్రికలు.

లండన్, డిశంబరు 12:— క్రైస్తవులు దినమువారుగాని ఆచరణజీ దినముగాని ఇంగ్లండులోని వార్తాపత్రికలు ప్రకటింపబడవు.

బహుమతులు.

లండన్, డిశంబరు 12:— యుద్ధ సందర్భమున ప్రకృత సేవచేసిన వ్యక్తులకు నాకోవోగిగులకును వెండిపతకముల నిచ్చు సూచనను రాజు గా రామోడించిరి.

భారత వార్తాపత్రికా సంపాదకులు తిరిగివచ్చుట.

లండన్, డిశంబరు 9:— భారతీయ వార్తా పత్రికా సంపాదకులలో ఘోషా, కస్తూరిరంగయ్యంగారు కొలంబో మార్గమున స్వతేజమునకు బోవుటకు నేరు బయలుదేరిరి.

బోనర్లగారు, చాన్సలరు పదవి.

లండన్, డిశంబరు 12:— బోనర్లగారు గ్లాస్టో నగర మున ఉపసభ్యునియై తాము చాన్సలరు పదవిని త్వరలో విడిచెద మని మోచించిరి.

కెప్టెన్ థామస్ డబ్ల్యు. కేసెంగారికిని లెఫ్టినెంట్ విల్ఫ్రీడ్ గారికిని మిలిటరీక్రాసు లాసగబడెనని గజెటుప్రతీక ప్రకటించుచున్నది. డబ్ల్యు. కేసెంగారు ఇంకోక్కునితో గలసి కందకమునందు మరణింగులయొద్ద కాచుకొనియున్న శత్రువుల నెదిర్చి అచ్చట మన్నవాలో నశేతులను చంపి తక్కిన వారిని పాతాళానికి ఆఫరింగిని పట్టుకొనెను. ఒక శత్రు పటాలపు అధిపతిని ఇంకోక సైనికోవోగిని గూడ నింగుగారు పట్టుకొనిరి.

కైన్సుగారు-సంధిసభ.

లండన్, డిశంబరు 12:— కైన్సుగారు నాటింగుహాము నగరమున ఉపసభ్యునియై తాము సంధిసభకు వెళ్లుట వాస్తవమని చెప్పుకాల నని నుడిచిరి.

ప్రతిమరల పనివారి కమ్యోకట్టు.

లండన్, డిశంబరు 13:— లండన్ నందు నేతపనివారి కిని లాయడుజార్జి గారికిని జరిగిన సంభాషణము ననుసరించి, సమ్యోకట్టును సమాప్తి మొందించుట కేర్పాటు జరిగెను.

లాంకాషైరు నేతపనివారు.

లండన్, డిశంబరు 12:— అగజరకపు బట్టల ధరలపై నూటికి 50 చొప్పున ఎత్తుక వూలీలను అట్టిప్రేషనుకోర్టు వా రొసగిరి.

లాయడుజార్జి గారి మరతులు

లండన్, డిశంబరు 10:— కెయిజరును కిక్కించుట జర్మనులవలన నష్టపరిహారమును రాబట్టుట, పై విధులను త్వరలో స్వదేశమునకు రావించుట, సేనలోను నాకాదళములోను పనిచేసినవారికి మేలగు సదుపాయముచేయుట వారికి గృహ సదుపాయమును సాంఘిక సౌకర్యములను హెచ్చించుట య ను నీ రి కే మములును ముఖ్యములని లాయడుజార్జి గారు నుడిచిరిని మిత్రముపక్ష ప్రధానస్థానమువారు ప్రకటించిరి.

ఎన్నికల గడవిడ.

లండన్, నవంబరు 13:— రేపటిదినము జరుగు ఎన్నికలలో 210 లక్షల వంది పాల్గొందురు. ఇట్టి యెన్నికలు ఇటీవల నెప్పుడును జరుగలేదని చెప్పబడినను కలవరముగాని, అన్వేషణకుండులముగాని కనబడుటలేదు. ఇందు మాత్రముగా 80,00,000 ల వంది శ్రీలు వోటుల నిచ్చెదరు. వారెవరి పక్షమునకేట్లు వోటుల నిత్తురో రాజకీయవేత్త లెక్కరును ముందుగా చెప్పుకాలరు. మిత్రము (కొలంబో) ప్రభుత్వము జయించుననుట వాస్తవము. ఏవరికత్తును బలముగా నుండు ననునదియే ప్రశ్న. మంచిబలముగల పక్షములందు సభ్యుల సంఖ్య 180 నుండి 180 వల కుండును. ఎన్నికలకొలుకు యాచనలలన భయములే దనుకొనబడిన స్థానముల సందర్భమున ఎన్నికదారులు సంజేహాహములతోనున్నారు. 200 స్థానములు అనుమానాస్పదములై యున్నవి. ఈ స్థానములందు ఇదివఱకుండిన వారిలో మెకెన్నా, హెండ్లెస్సె గార్లవంటి మిత్రసేధి ప్రముఖులును, మెక్కాయరా, సర్ ఎర్కోగడ్డిన్, ప్లాన్లీ రాబర్టుస్, బారెన్స్, అడిసన్ గార్ల వంటి మిత్రములు గలరు. కార్మికపక్షమువారు తమకు లభించుట నిశ్చయ పని తొమిడికలుతో తక్కిజేసికొనిన 180 స్థానముల కంటె ఎత్తుక స్థానములను సంపాదించగల మని నమ్మకము గలగి యున్నారు. మిత్రమువర్గమువారు కార్మికులకు 80 స్థానములకంటె అధికముగ నీయగూడదని కోరుచున్నారు. యుద్ధ విజయమునకు ప్రయత్నించి సాధించిన ప్రభుత్వవర్గము సంధి చేయుటకును నిలుచునాయుటయే ముఖ్యసమస్యనుని మిత్రమువర్గపు వార్తాపత్రికలు ప్రాయశఃపూర్వీ ఈ పత్రికలకు ప్రత్యుత్తరముగ "స్వతంత్రపార్లమెంటు నేర్పాటు చేయు నట్లును, అనిర్బంధ వ్యాపారము స్థిరముగ నుండునట్లును, నిర్బంధ సైనిక శాసనము తొలగినట్లును వోటుల నియమత" నని బలముగ వ్రాయుచున్నవి. లాయడు జార్జి గారు లాం టెన్ నందు నేటిదిన ముపసభ్యునియై తమ ఎన్నికల యుద్ధయమును విరమించెదరు. లాయడుజార్జి గారి భార్య వేల్స్ నందలి మారు మూల గ్రామములలో సంచారము చేయుచు (ఎన్నికల విషయము) కష్టపడుచున్నది. ఆస్క్వితుగారికిని, బోనర్ల గారికిని వారికి కొమార్తెలు ఉపవాసమున రాండుగాను, వోట్లను సాధించువారిగను తోడ్పడుచున్నారు. నిన్నటిదినము ఆస్క్వితుగారు తూర్పువైపు మండలముగుండు 100 మైళ్లు ప్రయాణముచేసి 7 సభల యందుపసభ్యునియిరి. వారిని ప్రజలు ఆనందములగు ప్రశ్నలు చేసి సీకాకుపలచిరి.

ఫ్రాన్సు

విల్సనుగారి క్రయాణము.

లండన్, డిశంబరు 12:— (వెసిడెంటు, విల్సనుగారు "జార్జి వాషింగ్టన్" అను నాకాయందు సంధిసభకువచ్చుచు విర్రండుతీరము చేరిత "లూసిటానియా" నాకను జర్మనుల ముంచినస్థలమున దాటిరి.

విల్సనుగారు సంధిసభకు వచ్చుట.

పారిసు, డిశంబరు 12:— హావాను వార్తాప్రచారక సంఘమువారిట్లు ప్రకటించిరి.— లిప్సనునుండి వచ్చిన కంటి వార్త ననుసరించి "జార్జి వాషింగ్టన్" అనునాక (విల్సనుగారు ప్రయాణముచేయుచుండు నాక) మంగళవారమునాడు ఎటో ర్యుదీపుల ప్రక్కనుండి వచ్చెను. విల్సనుగారు శుక్రవారము సాయంత్రము 3 గంటలకు బ్రెస్టునగరమున నాకను దిగుదురు.

విల్సనుగారి కావ్యసము.

బ్రెస్టు, డిశంబరు 12:— స్విట్జర్లండు రాజకీయ సభ వారు విల్సనుగారిని స్విట్జర్లండు కావ్యసించిరి.

వెసిడెంటు విల్సనుగారు

జర్మనుల ఆహ్వానమును నిరసించుట. పారిసు, డిశంబరు 10:— (వెసిడెంటు విల్సనుగారిని జర్మనీదేశమునకు రావలెనని ఎబర్దుకర్టు విన్నినేను గార్డుకోరిరి. జర్మనీవారి పాప పరిహారమువారు వెస్ట్ ఫ్రెన్చుములు నియమాచరణము మొనరించవలెను. సభ్యులమును బాగుగా గ్రుహ పరచవలెను. గాన ప్రస్తుతము రాజకీయ విషయావశ్యకత వలన విధిలేని సందర్భము గలిగిన తప్ప అమెరికాదేశము లెక్కను జర్మనీదేశమున నడుగిడ నంగీకరింపరు గాన నేనిపుడు జర్మనీ దేశమునకు రానొల్లనని (వెసిడెంటు విల్సనుగారు జర్మనీవారికి తెలిపిరిని జార్జి వాషింగ్టన్ నాకనుండి వాయువార్త వచ్చినది.

విల్సనుగారికి స్వాగతము

నాకాదళ, విదేశమంత్రులును ఇతరులును అమెరికా రాయబారి హెర్బెర్టుగారును జనరలు వెన్నింగు కల్లులుహాను గార్డును 12 వ తేదీని బ్రెస్టుకువెళ్ళెదరు. 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము విల్సనుగారికి వారు స్వాగత మొసగెదరు. ఆనాడు మధ్యాహ్నము విల్సనుగారు దిగి శనివారమునా డుదయమునకు పారిసునగరమున కేగెదరు. ఆచట రైలుస్టేషనులో (వెసిడెంటు పాయిస్కెరు క్లెమెన్కో గార్డు స్వాగత మొసగెదరు. పిమ్మట ఎలిసీలో విందుజరుగును. 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము హోటెలు డేవిలిలో అధికారపూర్వకముగ స్వాగత మొసగబడును.

సంధిసభలో విల్సనుగారు.

విల్సనుగారు సంధిసభలో కూర్చుండక పోయినను సర్వ విషయములను సమాఖ్యమున గ్రహించుచుండును. సభలో ప్రతి నిధులు కూర్చుండగలరని జార్జి వాషింగ్టన్ నుండి వాయువార్త వచ్చినది.

ఆల్సేసు లొరై ను ప్రశంస.

పారిసు, డిశంబరు 12:— హావాన్ వార్తాప్రచారక సంఘమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: ప్రధానమంత్రియగు క్లెమెన్కో గారు ప్రతినిధుల సభలో ఉపసభ్యునియై ఆల్సేసు లొరై ను ప్రజలు 48 సంవత్సరములు అక్రమ ప్రవాసమునందున్నను వారి మనోనిశ్చలమును పట్టుడలయును పోలేదనియు పరాను జాతివారు మొత్తముమీద పారమార్థిక లాభచింతతో విహిక విషయములను వినుచుటకును యుద్ధమునుండి వెలువడిరనియు చెప్పిరి.

ఫ్రెంచి వన్నులు.

పారిసు, డిశంబరు 12:— అన్యవిధముగా విధింపబడిన పన్నుకలన నవంబరు మాసమున 170 లక్షల పానులకంటె కొంచెమధికముగు ధనము లభించెను. అవగా కడచిన సంవత్సరమున నవంబరు మాసమునందు లభించిన మొత్తము కంటెను 30 లక్షల పాను లధికము.

మెక్సికో మిత్రమండలిపక్షముగుట.

మెక్సికోనగరము, డిశంబరు 10:— యుద్ధపర్యవసాన పరితముగ మెక్సికోవారిభావము మారింది. మెక్సికో మంత్రి వర్గమువారు మిత్రమండలిపక్ష ములందించిరి.

అమెరికా

అమెరికాలో జర్మనుల కుట్రలు.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 10:— అమెరికాలో జర్మనుల కుట్రలను విచారించుటకు నియమింపబడిన బిల్ సెన్సిగారు నిజే దికమును ప్రకటించిరి. జర్మనులు సీగ్రోలకు దుర్బుధులను చేసిరిగాని సీగ్రోలు జేతకత్తులగుటచే జర్మనుల కుట్రములు పనిచేయలేదు. జర్మనులు కార్మికులను ప్రేరేపించిరిగాని కార్మి క నాయకుడగు గోండ్లగూరి దృఢనిశ్చయమువలన నదియును కృత్యమైనదని అతడు తెలిపెను.

బెల్జియము

మెట్టు కలవరము

లండను, డిశంబరు 12:— మెట్టునుండి ఈ క్రింది తంతి వార్త వచ్చెను.— డిశంబరు 7 న తేదీని మెట్టునందు జరిగిన కలవరమున జర్మనుపాపుల కిటికీలు బద్దలు చేయబడి పాపులు దోచుకొనబడెను. ఫ్రాంచివారు ఈ విషయమున కఠినచర్య తీసికొనుచున్నారు. విద్రోహులలో కొందఱు జర్మనులను గలరు.

కాత్రి తదిగంట లైనవెనుక ప్రజలలో నెవ్వరును జర్మనుభావ మాట్లాడరాదని ప్రకటించబడినది. ఫ్రాన్సు నందు ఆచారములకు పరానుపతాకములకు నమస్కృతులు చేయుచుండవలెను.

హాలండు

కెయిజరు భార్య జబ్బున నుండుట.

హేగు, డిశంబరు 12:— కెయిజరు భార్య వ్యాధికి గోగులతో చాల జబ్బు గానున్నది. బెల్జియముండి ఒక ప్రముఖ వైద్యుడు వచ్చుచున్నాడు.

కెయిజరు నివాసము

హాలండువారి తీర్మానము

అంస్టర్డం, డిశంబరు 12:— ప్రధానమంత్రి ద్వితీయ సభయందు ప్రవచనముచేసి కెయిజరు నూతననివాసమును కూర్చి హాలండువారు మిత్రహంధలతో నేకీభవించెదరని చెప్పి రని “టెలిగ్రాఫ్” అను పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

రష్యా

రష్యా, నార్వే

క్రిస్టియనియా, డిశంబరు 11:— “ఆప్టెన్ పోస్ట్” అనుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది: పెట్రోగ్రాదునందలి నార్వేరాజావారధిగారు పెట్రోగ్రాదునుండి నార్వేకు బయలుదేరిరి. నార్వేయందున్న రష్యను బోల్షెవికు ప్రతినిధు లును నార్వేనందలి వెల్లెనలెనని ఉత్తరువు చేయబడవచ్చును. డెన్మార్కుగూడ రష్యాయందలి బోల్షెవిక్కు ప్రభుత్వముతో సంబంధములు వదలు కొనవని తెలియుచున్నది.

నూతనరష్యను ప్రభుత్వము.

లండను, డిశంబరు 12:— టెలిగ్రాఫ్ అను నతని ఆధి పత్యముక్రింద రష్యాయందు నూతనప్రభుత్వము నేర్పబలి రను వార్త అసత్యమని అధికారులు ప్రకటించిరి.

రష్యాబంగారము ఫ్రాన్సు చేరుట.

పారిసు, డిశంబరు 12:— బ్రెస్టులిట్ విక్కునాధి నకు సరించి జర్మనులు రష్యనులనుండి తీసికొనిన రి, 200 లక్షల ఫ్రాంకుల విలువగల బంగారము పారిసునగరమును చేరెననియు, మిత్రమండలివారందఱును కలిసి దాని నుపయోగించుటకు దానిని ఫ్రాన్సుబ్యాంకునందుంచిరినియు హావానుకూర్తాప్రచారకసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

రషియా వ్యవహారములయందు జోక్యము

కలుగజేసికొనుట.

లండను, డిశంబరు 10:— రషియా నుండి 13 వార్షికో యనులు ఇప్రదే క్రిస్టియనియాలో ప్రవేశించిరి. వీరు అన్ని తెగలకు సంబంధించిన వారు. విప్లవకాలమున పూర్తిగ రషి యాలోనే నివసించిరి. ఇచ్చట జీవనము అతిదుర్భరముగ నున్నది. బోలిషువికు ఆశ్రయలకును, ధనవంతులకు గూడ జీవనముతి దుర్భరముగ నున్నది. తనకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించువారి నం దరని బోలిషివికులు రూపదించుచున్నారు. ప్రజాస్వామ్య

వాదులకు, విద్యావికారము గూడ వీరొప్పుకొని ఆముతి యగుచున్నారు. విప్లవము వలనను, అక్రమపాలనము వల నను జేతమున ఉత్పత్తి సాధనములు క్షీణించుచున్నది. (జీవ నాధారములు) ఆహారపదార్థ సమస్య చాల లజ్జాకరముగ పూరించబడుచున్నది. ఇంకొక చక్కని దృష్టాంతమును జూడుడు:— వార్షికముల కొక కర్మాలమును గలదు. దీ నికి సంబంధించి వీరొక పాలము గలదు. పాలమును బోలిషివి కులు స్వాధీనముజేసికొనిరి. పంటను కుల్లిపోవునట్లు విడిచిపెట్టి రి. ప్రభుత్వవ్యవస్థలను అతీతముగ హెచ్చుచున్నది.

ఒక పెట్రోగ్రాదులోనే 16-వేల ఆహారాధికారులు గలరు. మాస్కోలో పరిస్థితులు ఎట్టి కుష్ఠితియందున్నవో పెట్రోగ్రాదులోగూడ అటులే పొడుగనన్నది మాస్కోలో పాలు, ఓటుబోడకము, చిక్కుకుకాయలు, పోస్టు, కోళా దొరుకుటలేదు. తినుబండముల ధరలు ఆహారముగ వెంగిపోవు చున్నయవి. ఏవోముఖ్యవాసులకప్పు ఇతరవోట్ల పొగబండ్ల రాకపోకలులేవు. రషియానుండి మిత్రమండలి తమ సేవలకు మరలించివారు. ఇప్పుడి చాల భంగకరముగ నుండుననియు బోలిషువికుల దురాగతములకు మిత్రమండలదయు నార్వీజ యనులు అనుకొనుచున్నారు.

రష్యాలో 300 మందిని హత్యచేయుట.

పారిసు, డిశంబరు 10:— మిత్రమండలివారికి సహ యోధులను నెవ్వరును వాల్దాలో బోల్షి విక్కులు 300 మంది రష్యావైకోద్యోగులను హత్యచేసిరిని పెట్రోగ్రాదునుండి తం తివార్తవచ్చినది.

ఒడెస్సాలో పరాను నాకాదళము.

లండను, డిశంబరు 12:— ఒడెస్సాలో 4500 మంది జర్మనులు బోల్షి విక్కులతో కలసి దురాగతముల నొనరించు చుండుటచే ప్రజలు పరాను నాకాదళమువారి సహాయమును కోరిరి. అందుచే పరాను నాకాదళము వారు నగరమున ప్రవేశింపిరి. ఒడెస్సాకు వదలుచున్నామని జర్మనులు ప్రకటించి రని ఒడెస్సానుండి తంతివార్త వచ్చినది.

బొహేమియానుందు సరిహద్దు

లండను, డిశంబరు 12:— ప్రేగునుండి ఈ క్రింది తంతి వార్త వచ్చినది:— బొహేమియానుందలి ఆస్టిగ్ అను పుర మునందు సామాన్య ప్రజలు పాపులకు దోచుకొని నాశనము చేసిరి. పోలికువారును పురపక్షణ భటులును, నైనికులును ఎంత అధికముగా పనిచేసినను పోలికులు జరుగుచునేయున్నవి. మరఫిరంగులును తుపాకులును సాధారణముగా వాడబడు చున్నవి. అనేకులకు ప్రాణాపాయములు గలిగినవి.

రై నునదీనాకాదళము.

పారిసు, డిశంబరు 13:— రై నునదీమీది పోవుచుండు ఫిరంగి పడవలును, మోటరు పడవలును 5 భాగములుగా విభ జింపబడును.

కొలోనులో బిటిషుసేనాని.

ఆమెస్టర్డం, డిశంబరు 10:— కొలోనులో బిటిషు సేనాని జర్మనుల కెట్టి యిచ్చించుటకు కలిగిండుటలేదు. జేతా చారములు దనవనముగ జోక్యముకలిగించుకొనవని అతడు ప్రధానకాదునితో నుడివెను. నైనికులుగూడ తటస్థులుగా ను న్నారు. సంకెలపైని మనుష్యులును ట్రాముబండ్లును నడచు టకు నిరోధమేమియును కలిగింపబడలేదు. ప్రజలు నైనికోద్యో గులకు సహాయముచేయవలెనని వారెట్టి ఉత్తరువును చేయ లేదు. పత్రికలకు నాటకకాలలకు నిరోధమేమియును లేదని కొలోనులో గెటటుతెలిసినది.

జర్మనుప్రభుత్వము నైనిక సంఘమును

జర్మను ప్రభుత్వమునకును నైనిక సంఘములకును సాను జ్యము లేకుండనే నున్నది. జాతీయ సంఘము నేర్పునకు రాదని నైనికసంఘమువారును ఏర్పరచెదమని దొరకనమువా రును వాదులాడుచున్నారు. జాతీయసంఘ సమాజము త్వర లో జరుగ వీలులేదు. జేతమున కాంతి నెలకొననిచో మిత్ర మండలివారు జేతమునంత నాక్రమించెదరు గాన రివిస్టాగుసభ నేర్పరుపవలెనని అన్ని పత్రికలును వ్యాసించి. కొద్ది పత్రికలు మాత్రమే పత్రికలముగా నున్నవి.

విద్యుత్తు ధరలు.

నిర్ణయసంఘమువారి సభ.

విద్యుత్తుధరలను నిర్ణయించుటకు గాను నియోజింపబడిన సభ్యులు మొన్న బుధవారమునా జోక సభచేసిరి. మోహన లాల్, కనియాలాల్, జనాబుజానో మున్నేయనేలు, జనాబు హజీతార్ మహమదు అయోబునేలు, జనాబు హజీహబీబ్ హజీబీర్ మహమదునేలు, దర్జీ నాజీ, ఎల్లప్పశెట్టి టి ఎం. అబ్దుల్ కేష్లీ గుర్గి కొండమ్మశెట్టి. తవా హదయరల్ల శెట్టి రాజుఅయ్యంగారు శ్రీవాసఅయ్యంగారు పి. కె. వేంకటను బ్బుశెట్టి బ్రెస్టుఅను కుమేరవారి ముర్యోగి రానుగార్లు సభ నలంకరించిరి. సివిలు సమైలదైరెక్టరు ఆర్. వి. ఉడ్డుగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

సభవారువారు ఈక్రింది తీర్మానములకు చేసిరి.

1 సివిలు సమైల దైరెక్టరు గారు కోరిన ప్రకారము మద రానునకు వచ్చిన రెండు మణుగుల విద్యుత్తుబస్తా, 2 1/2 యణు గుల నూకల బస్తా ధరల విషయము ఆలోచించి ఈ క్రింది వివరములు సర్దుకొని ఆఫీసరుపంపించునట్లు.

	166 పానులు	206 పానులు
బస్తా మెట్టు నికరముబస్తా		
రు ఆ పై	రు ఆ పై	
1 స్టీమరు కేవు	8-1-9	8-13-10
2 రంగూడు ధరలు		
బస్తాలను మెట్టుకు మున్న వానికి కూలి	0-1-5	0-1-10
పడవలలో నెక్కించుటకు కూలి	0-1-3	0-1-3
కేవు పన్ను	0-0-9	0-0-11
సంచి ధర	0-8-0	0-10-0
ఇన్ స్ట్రూమెంట్స్	0-1-6	0-2-0
టెలిగ్రాము, బిల్లు, స్టాంపులకు	0-0-9	0-0-11
కమీషను	0-2-9	0-2-9
	1-0-5	1-8-11
3. చెన్నపురి ధరలు		
కేవు ధరలు	0-2-11	0-3-7
పడవకూలి	0-2-9	0-2-9
నూటికి	0-0-9	0-0-11
బండ్లకూలి	0-2-0	0-2-6
కడ్డీ మాతము	0-2-6	0-3-0
కొట్టు అద్దె	0-1-0	0-1-0
తరుగు మొదలగునవి	0-4-0	0-4-0
	0-15-11	1-1-9

మెట్టు 5-2-1 6-3-6

2 చెన్న మరల విద్యుత్తు ధర 7,500 పానులు రూ. 385 లు అయినందున రెండు మణుగులు రూ. 7-5-2 అగును. నూకల ధరలు 7,200 పానులు రూ. 150 లు అయినందున 2 1/2 మణుగు విద్యుత్తు రూ. 4-4-0 లు అగును. మణుగుకు నూకలకూల లాభము ఇచ్చినయెడల ఈ క్రింది వివరములు తేటపడగలవు.

	చెన్నమరలసంచి	నూకలసంచి
2 మణుగులు	2 1/2 మణుగులు	
రు ఆ పై	రు ఆ పై	
సర్టిఫికేటును బొందిన వర్తకులకు	12-7-3	10-7-3
అన్యులనిన ధర	12-15-3	11-1-6
తేక	13-0-0	

చిన్నవిద్యుత్తు ధరలు అరుదయిన మాటునుండును. కావున చెన్నమరల విద్యుత్తు ధరలవలె వాటిధర నిర్ణయించుట కష్టతరము.

3. దైర్ఘ్య గా రీక్రింది విషయములకు ఆలోచనార్థ మై సభవారికి తెలిసిరి.

వర్తకులు హెచ్చుధరలకన్నను తక్కువధరలకు అమ్మ వలయును.

యందు నెలకు కావలసిన సామానుకు ప్రతి నెల 20 వ తేదీ లోపుగనే సర్టిఫికేట్లకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలయును.

ఏకపుటియ్యము దిగుమతియగుచుండేను నిర్ణయధర లకే అమ్ముచుండవలయును. దైర్ఘ్యగవారి వామా నిర్ణయ కావలయునని యడిగిన అప్పుడు వర్తకులు మాదకలయును.

పెట్టెగ్రామాదుల పెద్దవర్తకులకు విలక్షణ ప్రదక్షణకు రెండు మణుగుల బస్తా యొకటింటికి ఎక్కువ అకాదు పుచ్చు కొనవచ్చును.

ఒక పెద్దవర్తకు ఇంకొక పెద్దవర్తకుకి విద్యుత్తును రవాణాచేయుటకు ధరలు హెచ్చు చేయరాదను.

వైవిధ్యముల పట్ల వ్యతిరేకముగా నడుచుకొను వసు ఠులకు ముందు సరకు చెప్పించుకొనుటకు ఉత్తరువు లీర్ప బడువు. సంఘమువారి విషయముల నామోదింపి.

వృత్తాంతములు

కీర్తిశేఖరగుండం వెంకటేశ్వరస్వామిగారు:-
మైసూరు సంస్థానము నుండిన శ్రీ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య శ్రీ. సి. వి. ఇ. గారి కిల్లిగారగు వేంకటేశ్వరస్వామిగారు అర్చనలలో భాగముగా బుధవారమునాడు (11వ తేదీ) రాత్రి వివరణమున కీర్తిశేఖరై. ఆమెయను 84 వత్సరములు. తండ్రివారసపగా విశ్వేశ్వరయ్యగారు బుధవారమునాడు దయమున కవటికి వెళ్లిరి. గురువారమునాడు కంపం ఖాదీ శ్రీకాళమున దహనకర్మ జరుపబడిన దని తెలుగువారు తెలిసి పొస్తుకత్రిక తెలుపుచున్నది.

విల్లింగ్డను ప్రభు దంపతులకు విందు:- బొంబాయిలో విల్లింగ్డను స్నేహితులైన రాజగోపాల మహారాజు గారు ప్రభుదంపతులకు విందు చేసిరి. ఆవిందునకు సంస్థానాధిపతులను క్లుప్తముగా గూడ యాహ్వానింపబడిరి. అడ్మిరలు గాంటు దంపతులను గైకొనుచు మహారాజు కవిమహారావు జాముసాహెబుగారు మరి పలువురును విందుకు వచ్చిరి. క్లుప్తము మహారాజుగారు రోసంగిన శ్రీల యుద్ధానవసరమున ప్రభువుగారు తెరచిరి.

12 తేదీ రాత్రి రాజగోపాలానికి కలకత్తా క్లుప్తములో విందుసంఘడియి. రాజగోపాలానికి కలకత్తాలోని యాదెరి. రాజగోపాలానికి కలకత్తాను సందర్శించుటచే దేశమునకును ప్రభుత్వమునకును పంపిణీయి. ఇచట కర్తక పాఠశాలకు సా. ఘోషి బీరములు తెలిసికొనుటకు మంచి అవకాశములు కలవని. ప్రతిసంవత్సరము కొంతకాలము కలకత్తాలో తన కాలమును గడుపుటకు నిశ్చయించుకొంటి నని తెలిసి. ఇటులే సాతర వార వచ్చినవార గూడ ఇట్లు చేసి దరని సమ్మతమునని. హిందూదేశమునకు డిల్లీ రాజధానిగ నుండునని తెలియజేసిరి.

లక్ష్మీనరాయణ, గౌతమపుత్రకళాంధాగారము:-
సంబంధిల్లా క్రికెట్ కు తాలూకా జులూరుగ్రామం వాస్తవ్యులు కన్నెచ్చెల్లి మూలనారాయణ భుక్తగారు, ఈమహాదేవభుక్తగారు, ఈసోమయాజులు భుక్తగారు, సుకనాటక కాల వేర్పరచి ధర్మముగా నాటక ప్రదర్శకుల కిచ్చి నాటకముల నాడుచుండిరి. ఇటీవల పొన్నెపాడు బులుసురాజుగారివారివారు దేశభాషాభివృద్ధికి ఉపయోగముచ్చి అగ్రహారమునకు నాటగను నీగ్రామమున గౌతమపుత్రకళాంధాగారమును నెలకొల్పియుండ నిప్పటికివాదావుగా సంస్కృతాంధముల పాఠములు 40 చేయిసరి. కాని, యామహానియులకు వైభవకైకిందోడు శ్రద్ధగలిగిన వేనోళ్ల పొగడవలయు నని నొక్కిచెప్పబడినది. కడపినామవార మీనాటకకాలలో జుట్టాడ యాదీభట్టనారాయణ దాసుగారు జాగ్రత్తగమును హరికథ నడిచి శ్రోతృజనముల చిత్తరవుల పగిది చేసిరి.

తిరువాత్తూరు శాసననిర్మాణసభ తేటి మధ్యాహ్నము దినానగారి అధ్యక్షతన కింద సమావేశమైనది. సభరణ చేయబడిన పాఠము నిబంధనల చట్టమును గూర్చి ప్రత్యేకాంశ సంఘమువారును, అధికారసభ్యులును తమ యభిప్రాయములను వెలిపిరి. ఈ చట్టమును అభ్యుసారి పరిశీలించుటకు అంగీకరింపబడినది. మొట్టమొదట చట్టము సభరణ కాదిగి. ఇయ్యది అభ్యుసారి చేయబడినది. ఈ చట్టము అమలులోనికి వచ్చునటుల అందరును అంగీకరించిరి.

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యైదాంధ్ర మహాజనసభలయందలి
సభ్యుల సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువసభ్యుల
ముఖ్యులు, వారి చిత్రములు, సభా తీర్మానములను
మొదలు 1-8-0. పోస్టేజీతో.
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాలనీయము, 7, తంబుకెట్టిపల్లి,
మదరాసు.

మోహిని తెలమ:- శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మొదటకు చలువజేయును. పెండ్లుకలు చాలకుండును. పెండ్లుకలు నునుపుజేరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమ్మతంబునం డిసె, 6, తంబుకెట్టిపల్లి, మదరాసు.

A BEST OPPORTUNITY
REDUCTION SALE
FOR
THE CELEBRATION OF SUCCESS
of our Glorious Emperor and his allies in
The Great European War.
The following books of our publication will be sold at reduction price at the rate of 25 per cent. of the original cost
(Postage etc., Extra for all Books)
Mr. G.W.M. Reynold's Novels
Big Type Editions.

	Rs. A.
1 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 0
2 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
3 Loves of the Harem, A Tale of Constantinople. 4 Vols	3 0
4 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
5 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
6 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
7 The Mysteries of Old London or The Days of Hogarth, 3 Vols.	2 4
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 13
9 Faust--A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Mary Stuart or Queen of Scots	1 4
11 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
12 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
13 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
14 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
15 Myateries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

The above reduction will be allowed only for orders received from the 15th December 1918 up to 15th February 1919.
Apply to:-

The SUPERIOR WATCH CO,
536 Post Box 167 (A) Madras. E.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ బీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

నిలవసాము రూ. 70,00,000 రూపాయలు ఇంతవర కిచ్చి వేసినది 5 కోట్ల రూపాయలు.
ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను. ఎంతవరమెంటు బీమాకంపెనీ సురక్షితముగా పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిటీడారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే, గాక పాలిటీడారునికి అకాల మరణ మగునెని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరముగా ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగ మార్గము. (672)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work.
Apply to:-
P. V Subramonier, Ag Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

The Bombay Engineers in Conference.
BOMBAY, December 13
The fourth meeting of the Bombay Engineering Congress was opened yesterday in the Board Room of the G. I. P. Railway. Over one hundred members were present from all parts of the Presidency including Sind and representing different branches of Engineering. The president Mr. F. J. Prenton delivered his address which was illustrated by various samples of bricks and tiles made from local materials and produced with the idea of finding cheap and good materials for construction of houses. Referring to Indian Railways he said the first Railway to open in India was the Great Indian Peninsula Railway in 1853 and the present mileage of railways of all kinds in India was about 47500. This was not very rapid progress. A railway he should like to see constructed was one over the harbour to Hog Island. This would place magnificent building sites within twenty minutes of Bombay or about the same time as it took to get to Malabar Mill. New town and docks would spring up and relieve congestion of Bombay. Continuing he said the standard of maintenance on Indian Railways was high. The cost of travelling was very low. The third class fare cost about one-fifth of a penny per mile, in 1917 the average net return on capital expenditure for all railways in India was 6.96 percent and average working expenses were 47.26 percent. The figures before the war were 6.19 percent and 51.79 percent. He did not know of any country in the world that could show better results and he trusted that in considering appeals from railway officials which were now being submitted the government would bear those figures in mind. He then referred to safety in railway travelling with regard to electrification of railway. He said now that the war was over, a start would be made in this direction. The great Indian Peninsula Railway has estimates ready for electrification of several of the more important sections of its system. He wanted to give some particulars of the work done by Indian Railways during the war but figures were not at present available. If the record was ever published it was one of which Indian Railways might justly feel proud. In conclusion he said he was very glad to see so large an attendance of members and to welcome their guests amongst whom was Mr. W. S. D. Orman, Honorary Secretary, Punjab Engineering Congress.
Sir M. Nathersole proposed a vote of thanks to the president and the congress proceeded to discussion of papers, they being on mortaring, testing, railway electrification, concrete, shipbuilding and surveying. Today the remaining papers will be discussed. It has been decided to hold the next session of the Engineering Congress at Poona.

The Engineering Congress.
At to-day's meeting of the engineering congress various technical papers were discussed and at the close Major G. H. Wells, R. E. announced that a meeting of all branches from all parts of India would be held in Calcutta under the presidency of Sir Thomas Holland on the 3rd January to form an institution of engineers for India.

Famine in Bombay
Rs 2,65,971 Subscribed
BOMBAY, December 13.
As a result of the recent Town Hall public meeting re famine fund the first list of subscriptions has been issued and includes the following:- H. E. Lord Willingdon Rs 1000, Lady Willingdon Rs 1000, presented by H. E. Lady Willingdon being the amount handed to her at a farewell reception by the women of Bombay Rs 25,000, proceeds of cricket match Rs 15,000, children's branch of war fund Rs 10,000, Mr. N. M. Wadia Trustees Rs 50,000, Sir Sharadji Bhargucha Rs 25,000, Tata Sons Ltd, Rs 10,000, Bai Jeeva N. Wadia Rs 10,000, Currimbhoy Ebrahim and Sons Rs 10,000, Sir Sassoon David Rs 10,000. There are five donors of Rs 7500 and nine of Rs 5000, the total amounting to Rs. 2,65,971.

Garden Party to Lord Willingdon.
BOMBAY, December 13.
Their Excellencies the Governor and Lady Willingdon were guests of His Highness the Maharaja of Rajpipla on Thursday afternoon at tea at Willingdon Sports Club. His Highness was at home to the Ruling Princes now in Bombay and to the members of the Club. Amongst those present were Admiral and Mrs. Gaunt, H. H. the Maharaja Gaikwar, H. H. the Maharao of Ouch, H. H. the Jamsahab and many others.
His Excellency afterwards at the request of His Highness the Maharaja of Rajpipla performed the opening ceremony of "Lady's Garden" presented by His Highness to the Club as a memento to Her Excellency Lady Willingdon.

The Municipal Corporation & Women Franchise.
BOMBAY, December 13
At the Municipal Corporation meeting yesterday the president announced in view of two communications recently received from the Government in the matter of educational grant and the transfer of the Improvement Trust he intended to make references about them in Corporation's address to new and retiring Governors. The Corporation then passed resolutions thanking the Government for their letter with regard to the Improvement Trust, after which further discussion took place on women's franchise questions. The president read a telegram from Mrs. Jinarajadasa asking that the Women's Indian Association and fortythree branches looked up to Bombay to give freedom to women. At the previous meeting the following resolutions had been moved by Mr. R. S. Navalkar that in recognition of the valuable services rendered by ladies of Bombay in the present war and other benevolent works, the Education committee be requested to report whether it is not desirable to amend the Bombay Municipal Act so as to enable the women of Bombay to be elected as Councillors of the Bombay Municipal Corporation. The debate on this resolution had not concluded when the corporation adjourned to the 19th instant. There were some ladies present at the meeting.

Towards Peace.

(c)
(Reuter's Agency)

France

President Wilson Invited to Visit Germany.

Germany must Repent and be Baptized. The President's Firm Reply.

LONDON, December 10. PARIS.—A Wireless message from "George Washington" says that replying to invitations from Chancellor Ebert, Kurt Eisner that President Wilson should visit Germany, President Wilson replied that long years of penitence would be necessary for Germany's redemption from her crimes and for her to give proof of sincerity. Therefore no true American could think of visiting Germany at present unless compelled by purely official considerations. Hence he declined all suggestions.

American High Dignitaries. Receive President Wilson.

LONDON, December 13. The Ministers of Marine and Foreign Affairs and others accompanied by Mr. Sharpe, American Ambassador, General Pershing and Colonel House are proceeding to Brest on 12th to welcome Mr. Wilson on 13th who is disembarking at midday and reaches Paris on Saturday morning, where he will be met by President Poincaré and Premier Clemenceau at the station. Later he will be entertained to luncheon at the Elysée. On the afternoon of the 16th an official reception will be held in Hotel De Ville.

The President will not Sit at Peace Table.

LONDON, December 10. NEW YORK.—A Wireless message from "George Washington" says Mr. Wilson will probably not sit at the Peace Table but will be represented by delegates while remaining in close contact with heads of other Nations.

President Wilson on Board. Passes "Lusitania" Tragedy Scene.

LONDON, December 12. The "George Washington" with President Wilson on board passed over the scene of the "Lusitania" tragedy off the South Irish coast.

The President's Landing.

LONDON, December 12. PARIS.—Havas Agency states: According to a telegram from Lisbon the "George Washington" passed within the sight of Azores on Tuesday. President Wilson will land at Brest at three o'clock on Friday afternoon.

Swiss Invitation.

LONDON, December 12. BERNE.—The Federal Council has invited President Wilson to visit Switzerland.

German Shops Looted and Windows Broken.

LONDON, December 12. A message from Metz states that in the course of disturbances on December 7th, German shop windows were smashed and goods looted. French authorities are acting drastically against offenders who include a number of Germans.

German Language Prohibited.

LONDON, December 13. Public use of German language is prohibited after ten o'clock in the evening. French Colours must be saluted in accordance with the custom prevailing in France.

Russian Money Taken from Germany. Reaches Paris.

LONDON, December 12. PARIS.—Havas Agency states:—The 320 millions francs worth of Gold which Germans received from Russians in conformity with Brest Litovsk treaty has actually reached Paris and has been deposited in the bank of France for the joint use of Allies.

Revenue by Indirect Taxation.

Rangoon, December 12. PARIS.—The French indirect taxation produced during November over 17 million pounds an increase of three million pounds as compared with November of last year.

The Fires of War.

Cleanse the French Nation.

Nation not Material but Spiritual.

LONDON, December 12. PARIS.—Havas Agency states: Speaking in the Chamber of Deputies M. Clemenceau said that though people of Alsace-Lorraine had endured martyrdom for 48 years their spirit had remained unconquerable. The French nation as a whole had emerged from the war determined to sacrifice merely material things for spiritual.

Germany

British Commander in Cologne.

Promises to Interfere as Little as Possible. In German Life and Customs.

LONDON, December 10. AMSTERDAM.—The "Cologne Gazette" referring to British occupation says:—Troops appear to be unpretentious and the Commander of the British Cavalry

has refrained from closing Bridges to pedestrians and trams and has also refrained from posting up decrees obliging civilians to raise their hats to officers, or regulating hours of restaurants or restricting press etcetera. He told the Chief Burgomaster that he would interfere as little as possible with prevailing customs.

Differences Between Government and Soldiers' Councils.

LONDON, December 13. A telegram from Berlin says:—Differences between the Provisional Government and Soldiers' Council continue. The latter opposes summoning of Constituent Assembly to which the former is pledged. The presence of the guard in Berlin has produced a calmer feeling and the entire German press excepting militarist newspapers approve of the meeting of the Reichstag on the ground that it is impossible to summon the Constituent Assembly in a fortnight and alleging that the Allies will occupy the whole of Germany unless order is maintained.

French Flotilla to the Rhine.

LONDON, December 13. PARIS.—A French flotilla of gunboats and motor-launches going to Rhine will be divided into five groups.

Great Britain

The Five Points in the Premier's Programme.

LONDON, December 10. The Coalition Headquarters states that the five points in the Premier's programme are "Punish the Kaiser" "Make Germany Pay" "Let soldiers come home as soon as possible" "Fair treatment for Ex-Soldier and Ex-Sailor" "Better housing and better social conditions."

Abolition of Conscription.

LONDON, December 12. The "Evening Standard" is authorised to state that Mr. Lloyd George will press forward the abolition of conscription in Great Britain, even if he is not successful in inducing the continental powers at the Peace Conference to do so.

The General Election. 21 Million Voters to Poll.

Lack of Excitement and Apathy. WOMEN VOTERS ARE AN UNCERTAIN QUANTITY.

LONDON, December 13. The election in which twenty one million voters poll to-morrow, though described as the most momentous in modern times, is characterised by a curious lack of excitement and almost apathy. This is notable the case as far as eight million new women voters are concerned whose verdict no political prophet ventures to forecast. That the Coalition will be victorious is a certainty. The only question is the size of the majority the estimates of which vary from 180 to 130 over all parties, but it is asserted that the results of the canvass have made many candidates nervous regarding what were considered "safe" seats and at least two hundred seats are doubtful including the seats of prominent men like Mr. Mackenna and Mr. Henderson and Ministers Mackamara, Eric Geddes, Stanley, Roberts, Barnes and Addison. Labourites are now more confident of securing more than the 130 seats which they counted upon. Coalitionists concede labour a minimum of eighty seats. Coalition papers emphasise that the sole issue is whether the Government which organised for victory will be returned to make peace and organise reconstruction to which the Opposition Press retorts: "Vote for Free Parliament, Free Trade, and No Conscription" Mr. Lloyd George winds up his vigorous campaign by speaking at Lambeth to-day. Mrs. Lloyd George has been working her hardest touring the remote hamlets of Wales while Mr. Asquith and Mr. Bonar Law have been assisted by their daughters as speakers and canvassers. Mr. Asquith yesterday travelled a hundred miles through East Fife addressing seven meetings. He was severely heckled.

Indian Editors Returning.

LONDON, December 9. Two Indian Editors, Messrs. Ghose and Iyengar, sailed for India via Colombo to-day.

Mr. Law's Early Retirement from Office.

LONDON, December 12. Mr. Bonar Law speaking at Glasgow foreshadowed his early retirement from Chancellorship.

Mr. Clynes and the Peace Conference.

LONDON, December 12. Speaking at Nottingham Mr. Clynes expressed his inability to confirm the statement that he was attending the Peace Conference.

Arab Aspirations.

Colonel Lawrence in the Role of the Arab Ambassador.

LONDON, December 9. The "Daily Mail" states that Colonel T. E. Lawrence, who for two years had been staff officer to Sherif Feisal, Commander-in-Chief of Arab Army, has arrived in England. The Arabs so esteemed his military services that he was treated as a Sherif and given the additional rank of Emir. Colonel Lawrence entered Damascus with his detachment of Feisal's troops on September 30th. He has now come to Europe with Feisal in connection with Arab aspirations for independence. Feisal is at present in Paris, as guest and friend of French Government. Colonel

Lawrence was at the War Office in autumn of 1914 and was sent to Egypt a little later to do intelligence work. As he spoke Arabic he was deputed to join Feisal shortly afterwards and they spent much time devising worries for Turks who eventually put a price of seventeen thousand sterling on Feisal and Lawrence alive, and seven thousand dead. Altogether Feisal's force blew up seventeen trains on Hedjaz Railway, including the train of Djemal Pasha, Turkish Commander-in-Chief, whose saloon was derailed and who fled for his life tearing off his decorations which were found and given to Colonel Lawrence.

Mercantile Marine.

Silver Medal for War Services.

LONDON, December 12. The King has approved the grant of a silver medal to the Mercantile Marine for war services.

The Military Cross.

Awards to Indian Army Officers.

LONDON, December 9. The "Gazette" announces that the Military Cross has been awarded to the following officers of the Indian Army:—

CAPTAIN THAKUR DAIPAT SINGH.—Accompanied only by a trumpeter he charged an entrenched machinegun, killing and scattering the crew and capturing the gun. He also captured the Commandant of a regiment and another officer.

LIEUTENANT F. H. WILSBY.—When on reconnoitring patrol with eighteen men, he came upon an enemy picket on a knoll about two hundred yards from our line. Three of the patrol were bombed but he charged the post and captured one man and drove off the others. On withdrawing he found that two of his men were missing, so he again charged the knoll and recovered them, bringing back the whole patrol intact. He gained valuable information and showed courage and resource.

English Newspapers.

No Issue on Xmas Day.

LONDON, December 12. The English papers will not be published either on Christmas day or Boxing day.

The Cotton Strike.

A Basis of Settlement Reached.

LONDON, December 13. As a result of the Conference in London between Mr. Lloyd George and representatives of the Cotton Spinner's a basis for settlement of the strike was reached.

LONDON, December 13. The Court of Arbitration awarded Lancashire Weavers a fifty percent increase on the standard peace piece lists.

America

German Propaganda in America. To Stir up Revolt.

Investigator's Report.

LONDON, December 10. WASHINGTON.—Report of M. Bielaski, Official Investigator into German Propaganda, says:—Efforts to create uprisings among Negroes in Southern States failed owing to the loyalty of the Negroes. Report pays a tribute to the firmness of the Labour Leader Gompers against German efforts to secure Labour support through Peace and other Societies.

Pro-Ally Mexico.

LONDON, December 10. MEXICO CITY.—Events in Europe have profoundly modified Mexico's international policy and Mexican Cabinet has been remodelled in a Pro-Ally sense.

Boxing Competition.

U. S. Seaman Defeats Jimmy Wilde.

LONDON, December 12. At the great Army and Navy boxing at the Albert Hall in the bantam weight final, Sergeant Instructor Jimmy Wilde lost to Seaman Palmore of the United States Navy.

Holland

Holland and Allies.

Ex-Kaiser's Residence.

LONDON, December 12. AMSTERDAM.—According to the "Telegraaf" the Premier in the course of his speech in the Second Chamber declared that Holland was willing to confer with the Allies regarding a new place of residence for the ex-Kaiser.

Ex-Kaiserin III.

LONDON, December 12. THE HAGUE.—The Ex-Kaiserin is seriously ill with heart trouble. A specialist is coming from Berlin.

Russia

French Naval Forces.

Landing in Odessa.

LONDON, December 12. A telegram from Odessa says:—At the request of the inhabitants, a French Naval Force has landed to restore order and expel 4500 German troops who together with Bolsheviks have been rioting and looting. In this connection Berlin officially announces that Odessa is being evacuated.

Interference in Russian Affairs.

Preparing the Way.

Shameful Mismanagement of Bolsheviks.

LONDON, December 10.
CHRISTIANIA.—Eighteen Norwegians belonging to various classes have just arrived from Russia, where they lived throughout the revolution. They declare that life is absolutely unbearable even for the most favoured classes. Bolsheviks continue the policy of exterminating all opposition including intellectuals who are all democrats. The productive forces of the country are dwindling owing to destruction and mismanagement. Food situation is being shamefully mishandled. Here is a typical example. Norwegians had a farm in connection with a factory which they manned. Bolsheviks commandeered the farm but left the crops to rot. The growth of Government officials is enormous. There are sixteen thousand food officials in Petrograd alone. Things are nearly as bad in Moscow where milk, oatmeal, beans, fats and cocoa are unobtainable. Prices of necessities continue exorbitant and railway communication has ceased except on main lines. Norwegians think that the withdrawal of allied troops from Russia would be a fatal policy encouraging Bolsheviks to further outrages.

Bolshevist Russia.

Norway and Denmark's Attitude.

LONDON, December 11.
CHRISTIANIA.—The 'Aftenposten' states that the Norwegian Legation has left Petrograd for Norway. It is probable that the Bolshevik representatives will be ordered to leave Norway shortly. It is also reported that Denmark is about to break off connection with Bolshevik Russia.

300 Anti-Bolsheviks Shot.

LONDON, December 10.
STOCKHOLM.—A telegram from Petrograd says:—Bolsheviks shot three hundred Russian officers at Volodga who were accused of assisting Allies and Anti-Bolsheviks.

The Report Denied.

LONDON, December 12.
The report of the formation of a new Russian Government under M. Trepoff is authoritatively denied.

Rioting in Bohemia.

Mobs Plunder Shops.

London, December 12.
A telegram from Prague says:—Large mobs have plundered and wrecked shops at Aussig in Bohemia. Rioting continues in spite of all effort of the police, the Civic Guard and the troops. Rifles and machineguns are being freely used and have caused many casualties.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

The Excess Profits Tax Bill.

DELHI, December 13.
The full text of the Excess Profits Bill, which the Government of India are understood to have now definitely decided to introduce in next February session of the Imperial Legislative Council, is published in the Gazette of India. The following is the statement of objects and reasons:—On the 10th of September 1918 a resolution was adopted by the Indian Legislative Council that the prolongation of the war justifies India's taking a larger share than she does at present of the cost of the military forces raised or to be raised in this country. It is the object of the present Bill to raise money by the imposition of an excess profits duty towards the cost of the measures proposed to give effect to this resolution. (2) Although no guarantee can be given by the Government on the point, the charge which has recently come over the military situation makes it possible that the sum to be raised by the duty will not be required for more than one year and the duty is therefore imposed by the Bill only on the profits of a single year (Clauses 2 and 4). The proposed duty will absorb fifty percent of the excess of the profits made in an accounting period of 12 months over a certain standard called in the bill the "Standard profits" (Clause 4). The accounting period consists of the 12 months ending on 31st March 1919 unless a different period of 12 months has been taken for the income tax assessments of that year when that period is taken and the profits of the accounting period are those ascertained for income tax purposes (clause 5). Standard profits are calculated on different bases when the business subject to the duty has been assessed to income tax in the course of the four financial years 1913-14 1914-15, 1916-17 and 1917-18 and when it has not. (3) When a business has been assessed to income tax in the four years, the standard profits will under the bill be the average profits as assessed for income tax purposes with proportionate increases. If the assessment in any of the years covered a period of less than 12 months when it has not been assessed to income tax in all the four years the standard profits will be calculated at ten per cent on the capital of the business at the end of the accounting period (clause 6). With slight modifications the provisions of the British Excess Profits Duty Act are followed for the calculation of the capital of the business (schedule 2). (4) The Bill provides for an adjustment where capital has been increased or decreased during the accounting period by deduction from or addition to the profits of that period of an amount equivalent to ten percent per annum on the increase or

decrease of capital (Clause 7). (5) Businesses which have not earned in the accounting period more than thirty thousand rupees will be exempt from the duty. Otherwise the duty will be imposed upon all businesses except agriculture, offices or employments professions subject to the limitations in force in the United Kingdom (and businesses which are liable to pay in respect of the accounting period excess profits duty in the United Kingdom (schedule 6) In general the procedure for the recovery of the duty for appeals against the collector's assessments and similar matters will be that in force under the Income Tax Act (clauses 13 and 15) but there are some provisions. The collector is given wide powers to modify assessments when on application to him it is shown that for special reasons the methods laid down for calculating the duty will operate unfairly (clause 8) and persons dissatisfied with his orders on such applications are permitted to appeal to the Chief Revenue Authority who if it thinks that the appeal involves questions of general importance is required to refer it to a board of referees appointed by the Local Government and consisting of three members of whom at least one must be non-official acquainted with business of the nature of that in respect of which the appeal is made (clause 9) The Collector is also authorised in addition to his powers under the Income Tax Act to call under penalty for non-compliance for such particulars in connection with the business as he may require (Clauses 11 and 12) to permit payment in instalment (Clause 4) and to use in his assessments to the duty information obtained for the purpose of income tax assessments (Clause 16). Persons chargeable to the duty are required under penalty to give Collector notice of the fact (Clauses 10 and 11) and they are forbidden on pain of a fine which may extend to one thousand rupees to enter into fictitious or artificial transaction with the object of avoiding payment of the duty (Clause 15).

Withdrawal is notified of the prohibition hitherto in force against the importation into India of Motor cars, Chassis, motor cycles and parts and accessories thereof.

His Excellency the Viceroy will leave Calcutta on the night of the 3rd January and after visiting Pusa agricultural research Institute, will arrive at Delhi on the morning of the 8th idem and not as previously stated.

Bombay

Bombay Provincial Congress Committee.

Mr. Bomanji as Congress.

Delegate Objected to.

BOMBAY, December 13.
At a meeting of the Bombay Provincial Congress Committee last evening Mr. C. V. Vaidya presiding election of delegates to the Delhi Congress was considered and the name of those willing to attend the Congress were read out. Mr. Jamnadas Dwarkadas objected to Mr. S. R. Bomanji being sent as delegates. Mr. Jamnadas said that Mr. Bomanji had latterly been vilifying some of the esteemed Congress leaders and had in diverse ways rendered harm to the Congress cause.

Sir N. G. Chandavarkar to be Asked to Explain his Conduct.

Mr. Horniman supported. Mr. N. M. Joshi opposed the proposition, consideration of which was postponed to the next meeting of the Committee. Another resolution was passed condemning Sir Narayan Chandavarkar's speech at the Moderate Party Conference in Calcutta on the 15th August last, and he was called upon to withdraw those statements or to apologise to the Committee within reasonable time failing to do which should disentitle him to continue as President of the Committee.

Punjab

Punjab Provincial Congress Committee.

LAHORE, December 13.

At a meeting of the Provincial Congress Committee and Indian Association, Lahore, held on the 12th instant, it was unanimously decided that a joint representation be made on behalf of the Indian Association, Congress Committee and Provincial Moslem League to the Franchise Committee and the Viceroy urging that the Punjab should in the matter of constitutional reforms be placed on a footing of equality with the major provinces. A resolution was passed protesting against the appointment of Sir S. P. Shina to represent India at the Peace Conference and recording opinion that India's representation to the Peace Conference should be elected by the National Congress and Moslem League.

United Provinces

Sir H. Butler on India's Future.

ALLAHABAD, December 13.
Sir Harcourt Butler presided over the annual sports and prize giving at Muir College said in the course of his address:—You are born to-day of greater relationships than were your fathers before you. India will henceforth be an integral and honoured member of the Empire self-respecting with the assured prospect of progressive realization of responsible Government. Committees are working out the details of the scheme of reforms and that scheme will eventually be laid before Imperial Parliament. I beg you to accept whatever scheme of reforms may eventually be passed and to co-operate among yourselves and with the British for the development of India. Much will depend on the attitude of the present generation. I appeal to you with all my heart, I appeal to you to set before yourselves constructive ideals of progress instead of destructive ideals of criticism. In the great changes we must contemplate construction instead of criticism. Already you have made considerable advance in this direction. During the terrible epidemic of influenza which has recently afflicted the province non-official associations including many students have rendered sterling services in relieving suffering humanity. I cannot speak too highly of the work of various societies such as that recently established at Allahabad the Seva Samiti at Agra, the Arya Samaj and others at Cawnpore and similar societies in different parts of the provinces. On behalf of the Government I tender you my appreciation and my thanks.

Pandit Motilal Nehru.

Elected President of P. C. Committee.

ALLAHABAD, December 13.
The United Provinces Provincial Congress Committee has re-elected the Hon'ble Pandit Motilal Nehru president for the coming year. Among Vice Presidents are the Hon'ble Raja of Mahmudabad, the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya. Members of the All-India Congress Committee were also elected.

South India

Sir M. Visweswaraya Interviewed.

BANGALORE, December 13.

In connection with the statements in Press a representative of the Associated Press of India called on Sir M. Visweswaraya and requested for an interview which he was pleased to give. In the course of the interview Sir Visweswaraya said he was sorry that there should be any discussion in the press regarding Mysore or Mysore administration in connection with his departure on leave. He is in a position emphatically to deny that any constitutional question was even thought of before he obtained sanction to his leave. "I have put in" he proceeded to say "six years of service as Dewan already a period longer than is ordinarily allowed to such functionaries. There is no reason why it should be thought a grievance by any one if my services happen to terminate at the end of my leave. From a personal point of view I recognise, of course, that the press notices are friendly and most kindly meant. My idea has always been a "United Mysore", that is a Mysore prepared for united action for all good purposes. I am as much interested as any subject of His Highness the Maharaja in the success of the incoming administration under the new Dewan from whom, if it is no breach of confidence to say so, I have had nothing but the friendliest co-operation during the whole of the time we worked together.

Sir Visweswaraya has no office or Secretary to help him at present and trusts that the members of public and friends will be indulgent if he is not prompt and regular in answering letters and telegrams. It is understood Sir Visweswaraya will leave for Bombay in a fortnight after the period of mourning for the death of his mother which took place on Wednesday night.

TRIVANDRUM.—The Travancore Legislative Council met this noon, the Dewan presiding. The select committee's report on the Police regulation amendment bill with the amendments proposed by non-official members was taken up for consideration and passed for final reading. The Motor Vehicles regulation amendment Bill was finally read and passed.

Central Provinces

200 Congress Delegates from the C. P.

NAGPUR, December 13.

At a public meeting held under the auspices of the Provincial Congress Committee Mr. N. R. Alekar, Pleader, presiding more than hundred delegates were elected for the ensuing Congress to be held at Delhi.

An at Home to Mr. Surendranath Bannerjee.

At Nagpur by Local Bengalees.

NAGPUR, December 13.

The Bengalee community of Nagpur gave an at home party to Surendranath Bannerjee this evening. People of all shades of opinion attended. Babu Surendranath in thanking the audience said that when he came to Nagpur he resolved not to make any political speech but under very great pressure he was compelled to open his lips. He said that he was deeply grateful for the entertainment. It was an encouragement and stimulus to him to persevere in his public work for which his whole life was devoted and especially at a time when there were strong differences of opinion. He rejoiced to note good feelings between Bengalees and the people of Nagpur which are so necessary for the political future of the country. He put in a very strong plea for tolerance in spite of differences of opinion. Though they could not worship in the same temple he said they should learn to respect each others opinion. In conclusion he predicted a great future for India where the marriage of West was to take place shortly. He thanked Lady Bose and her daughter and said that womanly encouragement and stimulus were needed for man to help him in his work of life.

Labours in Nagpur Finished.

The Reform Committee finished their work and will leave for Calcutta to-morrow. Dr. Sapru left for Allahabad and will join the Committee at Calcutta.

Dinner to the Reforms Committee.

NAGPUR, December 13.

Last night, member of the Reforms Committee were entertained to dinner by the Black and White Dinner Club. Two toasts only were proposed. The King and our guests. There were no speeches. Among those present were Sir Benjamin Robertson, Sir Henry Drake Brockman, Sir Bepin Bose, Mr. Slocock and all leading officials and non-officials of the station. Among the guests were Sir Sly, Dr. Sepru, Messrs. Setalwad, Shashtri, Surendranath Banerjee, Aftab Ahmad, Couchman, Clanson and Priyanath Sen.

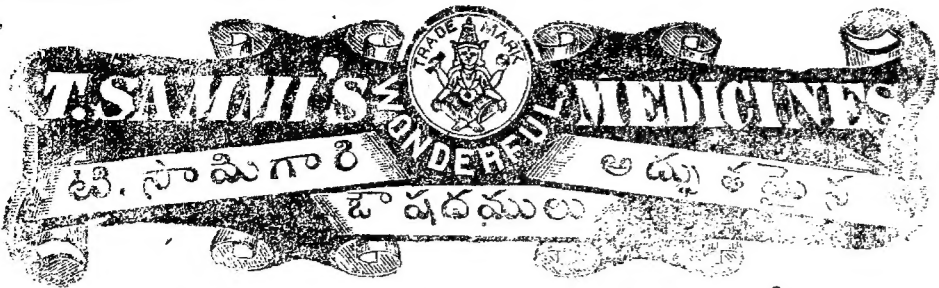
CALCUTTA

It is understood that the Government of India are considering the further curtailment of hours for sale of liquors in licensed houses, clubs restaurants etc, and are in consultation with the Local Governments and administrations.

CALCUTTA, December 14.

The foundation stone of the first Buddhist Vihara in Bengal to enshrine the relic promised by the Government of India will be laid in Calcutta on Monday next. The Vihara is of Aganta style and built in Chittur stone at a cost of about eighty thousand rupees.

యీ అద్భుత ఔషధములయొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెగ్గిబిమ్మ కమిటీదార్లవల్ల బంగారు వతకమును, వెండివతకములును బహుమానములుగా నొసగబడి పున్నవి. (1117)

హిందూ తైలము:—నడుమునొప్పి, నరములెలుకు, కీళ్లవాయువు, పక్కనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాయువు నొప్పులు, అతి కీఘ్రముగా స్వస్థమగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదల్ని 2-8-0

హిందుకమాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పేగులుకూయుట, అబ్జర్షము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, కీళ్ల భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, జన్మి, తేలువట్టడం, జలబుబు, శ్రీలకు బుతుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ వయన నొప్పులున్న అతి కీఘ్రముగా స్వస్థమగును.

దీని వెల ౫. 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుం డడి జ్వరములును, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీనివెల ౫. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లవీధి, హనుకారుపేట, చెన్న పట్టణము.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురితయే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనియందు. మలేరియా (విష వా (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తినది. కొయినా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముండు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్ని-అట్-లా) మారావ్ బాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వర ములను కుదుర్చుటయందు అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోషపూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ ఫెట్టిలో నుండు నాగ్రామ ములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి కీడించు చుండగా, హెన్రి వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే పీరిందరు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.

(ప్రతి ఔషధసాపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెకరీస్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని,
బ్లక్, బాడక్ అందు కంపెని, ఏజెంట్లు, కె. అరసునార వీధి, మదరాసు.
(1122) **Agents: Oakley, Bowden & Company,**
15, Armenian Street, MADRAS.

సిరాబిల్లు
నీళ్లలో వేసిన వెంటనే కరిగిపోవును. మిక్కిలి ప్రకాశమానముగ నుండును. కాగితముల బిరిగిపోదు ఒకబిల్లి ఒకబుడ్డి సిరాయగును. అనుద్యక్షమగు నీలివర్ణముగల నల్లటి సిరాబిల్లు 144 టికి వెల 1-2-0. ప్రకాశమానమైనట్టియు నీలివర్ణముగల నల్లటి సిరాబిల్లు 144 టికి ధర 2-12-0 ఎట్లటి సిరాబిల్లు 144 ను 1-6-0 పచ్చని సిరామాత్రలు 144 టికి 1-4-0 పెద్ద మొత్తముగ కొనువారలకు మంచి యి నామాయబడును (1278)
BENGAL INK FACTORY,
24. Tarak Chatterji Lane, Calcutta.

రక్తశుద్ధి:—(బ్లడ్ ప్యూరిఫైయర్) ఇది కంతముల

కారకము; మేహపాదలు, మేహరణములు, గంధిరణము, కురుపులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యే కారణముచేత చెడి యూడినను రక్తమును శుద్ధిచేసి రక్తశుద్ధిచేయును. వెల రు. 1

తైలకాక:—తైలకాక, పచ్చకాక, మూత్రద్యౌరమున తాళగూడని మంట, దుర్వాంసము పెరుగుట మొదలగు మూత్రద్యౌరమున కలిగెడు శ్రీ సంబంధ రోగములకు 8 దినములలో వదుర్చును. దీనివెల 2-0-0 పెద్దసీసా 4-0-0.

దగ్గుమందు:—ఇది దగ్గు, కుక్కదగ్గు, రొమ్ము నొప్పి, గొంతుకమ్మట, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు మంచి అద్భుతము. వెల 1-8-0.

సప్తక్యానా:—ఇది యెవ్విధమున కలిగిన బలహీన మునున్న, నిద్రలో ఇంద్రియస్థితి నుకుటనున్న, ఇంద్రియ లోపమున్న, స్వప్తపరచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగ జేయును. మొగతనము లేనివాండ్రకు మొగతనమును కలుగ జేయును. దీనివెల 1-0-0

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లవీధి, హనుకారుపేట, చెన్న పట్టణము.

వాంతి బ్రాంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము అతివిశేషము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.

ఒక సీసా ఎనమందుగురిని బ్రతికించినది.

వెస్లియ్ మిమికాసానెటి రెవరెండు టి. ఎఫ్.

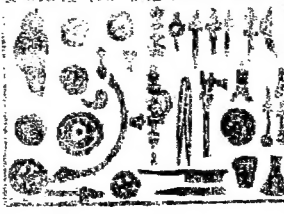
నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:—వాంతిబేది కలిగినవారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను విక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884వ సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలోనుండు మన్నారుగిడి అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న వాంతిబేది విశేషముగా వ్యాపించి ఉదేకించుచుండె ను. ఒకరోజున యిద్దరు ముమ్మలు అందులో ఒకరు పోలీసుబంట్లోకు-మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి మందుకు గాను వచ్చిరి. వారికి మీయొక్క ఓమంకర్పూర్ నుమారు, అనగా నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుకచేసే విధము చెప్పితిని. పక్షము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏమగురు విద్వంసు, ముగ్గురు శ్రీలును ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని నాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వమైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

(ప్రతి ఔషధసాపులలోను వర్తకులయొద్దను దొరకును సీసా ఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials Tools,
BHENDI BAZAAR,
POST No. 9,
BOMBAY.
(851) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

భారతదేశము.

మధ్యకోశము.

పిరిగితినిగూర్చి కలకత్తాలో రో నాల్డుషే ప్రభువుగారి అభ్యుత్తరక్రింద ఫ్రాంకు ఓర్టీవు మతగురువుగారు ఉపన్యసిం చిరి. ఛెల్మిస్సెన్ద్రపతి సభనలంకరించినది. లాంతరు బొమ్మ లతో మధ్యకోశులకు మనమేమిసాయము చేయుచున్నది తెలు పబడినది. శాస్త్రగ అలంబింపబడిన మధ్యకోశ నివారణ విధానమును గూర్చి షర్ లితువాద్ద రోజున్నగారు ఉపన్య సిందిరి. మతబోధకులు మధ్యకోశులయెడలూపు వాత్సల్యమున కును, వా రొ న ర్చు ఘ న స హ య ము న కు ను నై ద్య స హ య ము న కు ను పృ థు త్వ ము వా రి సామభూతిని రో నాల్డుషే ప్రభువుగారు జూపిరి. ఇంతవరకు మధ్యకోశ వైద్యమునకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు మనిషి 1-కి వెల 1-కి 1-8-0 ఇచ్చుచున్నార. దానినిపుడు హెచ్చించి 4 రూపాయలు ఈ యుటకు వదిరి. మధ్యకోశవైద్యాలయమును నిర్మించుటకు వలయు నిధికి ప్రభుత్వమువారు 1500 రూపాయలను ఇచ్చెదరని రో నాల్డుషే గారు తెలియజేసిరి.

తనసంతరము చెల్లముపట్ల సతిగాను మతబోధకులకు ఆభినందించుచు ఓర్టీవు గారు ను, సర్ లి య నా ద్ద రోజున్నగారు రోశుల బాధలకు గూర్చి వ్యాదయము నీరగునటుల తెలియజేసినందులకు చక్కగ వారి నెంతయు కొనియాడిరి. ఓర్టీవుగారు చెప్పిన ప్రకారము తక్షణము రోగనివారణ చికిత్సకు ప్రారంభించవలయు ననెను. జను పూల మహారాజుగారు ఈ యుద్యమముపట్ల శ్రమసానుభూతిని వ్యక్తపరచుచుండగాక 1500 రూపాయలను మధ్యకోశవైద్య సహాయధి కిచ్చిరి తెలియజేసెను. కాశ్మీరు మహారాజుగారు కూడ రోశులకు గొప్ప ఆశ్రయములను నిర్మించిరని తెలిపిరి. ఎర్నెస్టునీవు వైద్యపారంగుని. రోశులకు వ్యాధ్యము నియమించినది. చాలాసరస్సుదగ్గర చక్కనివీధివలయును ప్రత్యేకముగ మధ్యకోశుల నిమిత్తమై ఏర్పరచె ననిరి. ఇచ్చివిధానము నవలం బించి మధ్యకోశజననీజనకుల పిల్లలకు కాపాడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరు మధ్యకోశము లేనివారు. కాన పీరిందరు ను ఈ పట్టణము న ఈ ఘోర వ్యాధి వ్యాపించుచుండగ ఆరికట్టుటకు ప్రయత్నింప ప్రార్థింతులు. బెంగాలు వైద్యాలయముల నున్న రోశులకు వెల 1 కి రోగికి ప్రభుత్వమువారిచే 5 రూపాయ లీనుటకు వదిరి. కాని ప్రజలుకూడ తోడ్పడి ఈ రోగమును రూపుమాపి మానవ కోటిని కాపాడవలయు నని చెల్మిస్సెన్ద్ర సతిగాను నడిపిరి.

క్రొత్త ఆర్థికయుద్ధము

ఇప్పుడు ప్రపంచయుద్ధము సుఖకరముగ నంత మొందినందువలన మీ మాతృదేశము యొక్క పారిశ్రామిక ముక్తికై పోరాడవలయునని ఇందు మూలముగా మిమ్ము హెచ్చరించుచున్నాము. భారతమాత తమ పుత్రులందరు స్వదేశి పరిశ్రమలను ప్రోత్సహింప వలెచెద రని తలచుచున్నది. సంక్రాంతి పుణ్యకాల మే తెంచుచున్నది. జ్ఞాపకము తెచ్చుకొని మా కంపెనిలో సభ్యత్వమునకై మీ పేళ్లను రిజిస్టరుచేయుచుకొనును. మేరు 1-కి 25 రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశ రుసుము 4 అణాలు. ధరఖాస్తు పత్రములు వగైరాలు దరఖాస్తు మీద వంతుబడును. 962

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
(బ్రాంచి: మదుర. కంజీవరం.

మంచి బ్లూబ్యాకు సిరా. (1261)
అన్ని టికింటె శ్రేష్ఠతమమైనట్టిదిని, చౌకయి నదిని, ఒకమాత్ర ఒకబుడ్డి మంచిసిరా యగును. 144 మాత్రలు ఒక రూపాయి. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషు భాషలో నుండవలయును.
The Manager, Swarnamayee Ink Store,
5, College Square, Calcutta.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ప్రవణదార్ధము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యెలాగున గర్భ శోధన గావించును.

½ పౌను, 1 పౌను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

**శ్రీ జ రు గా రి
లీవరు టానిక్.**

పైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కారజమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. సీసా వెల రూ. 1-8-0.

కు ల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను వెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చగలదు. స దోష లి త ము శాశ్వతము. ఈ సాల్యూషన్ పై పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక పేరును దాహరించ గోరెడము

368

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి, మంచిమందు
డబ్బీ 1-కి ఆ. 6. 12-కి రూ. 8-8. 10-కి రూ. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల కలన చర్మముమీద గాని, పెండుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసీకారాలు, పెండుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి కేరీరమంటట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జీల ఏర్పడును.
చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యెన్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు యను. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3 పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
అమృతాంజనంధీపో - బొంబాయి - మద్రాసు

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీతో పహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పిల మాన్పును. బాధ్యపునొప్పిల బారబోలును వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. నొవ్వాదనగలిగి యుండుటకు ప్రయోజనం నుండవచ్చునది.

అమృతాంజనం నొవ్వులకు దివ్యామృతము వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు మా తేలుపేందు అన్ని మందుల కంటె మిక్కిలియరుకుగా పనిచేయును. వెల 0-8-0.

అమృతాంజనము డిపో, రి నంబు కెట్టిసిద్ది, మాదగూడ

మీ బా యీ ల ర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్రోజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని సుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్రోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును

ఈ గొట్టములుగల రము 1-కి రూ 26-0-0

డి రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తపాలపెట్టె నెం 5553 రు

389

మదరాసు

(పై కామ్రోజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)

ఆత్మ జిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత అత్మస్థితి. వైద్యముల సహృదయును గురించిన శాస్త్రీయజ్ఞాన గ్రంథకర్త :— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. డి. డి. పి. డి. చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 0-8-0. మొదటిది, అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యస్తమైనది. ½ పౌను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రవర్ణగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు. ½ పౌను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్ని యునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వరుగు

అయుర్వేద యోషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

పాత్యపు వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాంశధములు.

లోబాముదూనార కస్తూరిమాత్రల నిర్వచనము. రూ 0-కింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను అక్షులకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూరి, స్ట్రేట్స్, గోవా, ఫిజి, బెలెం, హవాయి, మొన్నకు ప్రత్యేకములవారు కూడ నీ సిద్ధాంశధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "జీవేయుక లోకాయుధము" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియంబు నున్న యెడల, చూటికీ తెచ్చుకొనవలయును, నిశ్చయించి, మొదలెట్టుకొనుట శిష్యులొప్పును.

శిరబిణు, శిరపాలెము, అజీర్ణము, పూర్వపాతము జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము తొప్పి బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు వానిక రోగములును, ఈ సిద్ధాంత శతకత శాస్త్రర్యమునా పోయి గుణము గలుగును.

తైల్యకాలలో న శతవిధముల అగునట్టియు సుపయోగకరములగు కర్మబుక మూలికలనుండియు యోషధములను తయారు చేయుచుండురు.

విశిష్టమైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయు: దును ఉంచును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపాదపత్రము, ప్రతిసీసాలో నూనె యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4లతా బా. మాత్రమే.

6 సీసాలు లోకసారి రెప్పింబిగోరు: 1-కి రూ 1-0-0

12 సీసాలు లోకసారి కొనిన 2-14-0

25 సీసాలు లోకసారి కొనిన 4-5-0

మహా వ్రతగోములకు మాత్రమే అయుర్వేద వేంకటాచలము వారు.

మొదటిది :— శ్రీ సీతాదాసువనై ద్యకాల, మదరాసు.